

TEKİRDAĞ MERKEZ KENT KİMLİĞİNİN MEKÂNA YANSIMASI ¹SPATIAL REFLECTIONS OF CENTRAL DISTRICT OF THE CITY OF
TEKIRDAG CITY IDENTITY*Hatice Meltem GÜNDOĞDU¹, İsmail Oğuzata ÜNVEREN²*¹ *Kırklareli Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Kırklareli / Türkiye*² *İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir / Türkiye**ORCID ID: 0000-0003-1897-2927¹, 0000-0003-2842-0536²*

Öz: Her insanın kendine ait bir karakteri ve özelliği olduğu gibi kentlerinde kendilerine ait kimlikleri vardır. Kent kimliği, kentlerin bulunduğu coğrafya, sosyo-kültürel yapı, kentsel gelişim ve yönelimleri ile şekil alır. Ancak kentler mekânsal, sosyal, siyasi ve kültürel değişimler, hızlı nüfus artışları, hızlı kentleşme vb. değişimler nedeni ile kentsel kimliklerini koruyamamaktadırlar. **Amaç:** Hızlı bir kentleşme yaşayan Tekirdağ ili merkez ilçesinin kent kimliği özellikleri açısından incelenmesi ve kent kimliğinin, mekan-insan ilişkileri bağlamında mekana yansımalarının analiz edilmesidir. **Yöntem:** Çalışmada, algılanan kent kimliğini ortaya koymak için mekansal gözlem verileri ve anket yönteminden faydalanılmıştır. **Bulgular:** Yeni fonksiyonlar ile kullanıcı algısı değişmiş ve kentin sınırları genişlemiştir. Bununla birlikte kent kullanıcısının, ilk yerleşim yeri olan tarihi merkezi hala kent merkezi olarak kullanmaya devam etmekte olduğu ancak aktif-genç nüfusun artık bu alanı odak değil geçiş alanı olarak kullanmaya başladığı tespit edilmiştir. Aynı zamanda kent içinde daha az deneyimi olan aktif nüfusun kenti algılamada yetersiz olduğu mekânla kurulan ilişkilerin birbirinden farklı olduğu ortaya çıkmıştır. **Sonuç:** Hem aktif-genç hem yaşlı-pasif kullanıcı günümüz Tekirdağ kentini birinci derece tarihi kent kimliği ile tanımlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Mekan-İnsan İlişkileri, Fiziksel Gözlem, Kullanıcı Algısı

Abstract: Cities have their own features as every person has own characteristics and features. City identity takes form through factors such as geography at which they are located, socio-cultural fabric, city development and development trends. Cities cannot protect their urban identity due to spatial, social, political and cultural changes and rapid population growth, rapid urbanization. Purpose is to examine the central district of Tekirdağ which is experiencing rapid urbanization in terms of urban identity features and analyze the reflections of urban identity in the context of space-human relations. **Method:** Spatial Observation data and survey method were used. **Findings:** User perception has changed. The boundaries of the city have expanded with the new functions. However, it was found that the urban user continues to use the historical center, which is the first settlement as the city center, but the active-young population has started to use this area as a transition area instead of focus. It is revealed that the active population with less experience in the city is insufficient to perceive the city and the relations contacted with space are different. **Result:** Both active-young and elderly-passive users have defined that the historical city identity in the central city of Tekirdağ as a first degree.

Keywords: Space-Human Relations, Physical Observation, User Perception

Doi: 10.17365/TMD.2020.1.2

- (1) *Sorumlu Yazar - Corresponding Author: H. Meltem GÜNDOĞDU (Dr. Öğr. Üye, Assist. Prof), Kırklareli Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Kayalı Kırklareli / Türkiye, gundogdumeltem@hotmail.com, Geliş Tarihi / Received: 24.08.2019, Kabul Tarihi / Accepted: 05.04.2020, Makalenin Türü: Type of Article (Araştırma – Uygulama / Research -Application), Çıkar Çatışması / Conflict of Interest: Yok / None, Etik Kurul Raporu / Ethics Committee: Yok / None*

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

GİRİŞ

İlk yerleşim alanları, insanların doğayı, kendisini ve toplumu tanımasıyla gelişmiş ve şekillenmiştir. Yerleşik düzende barınma ihtiyacının uyum, düzen ve kültürel çevre içerisinde gelişmesi ile, kentler tarihsel süreç içerisinde birer kimlik kazanmaya başlamışlardır. Bu kimlik oluşumu “Yerel Kimlik” olarak adlandırılmaktadır. (Ayyıldız, Ertürk, 2017:65-66). Her dönemin kültürü, yaşayış tarzı, önemli anıtsal yapı ve odak noktaları ile meydana gelen kent dokusu ve kent mimarisi kentsel kimliğin yapıtaşlarını oluşturmuştur. Sanayi devrimine kadar yerel ve kentsel kimlikleri olan, kent imajının güçlü, okunabilir ve yönlendirici noktalarıyla tanınan kentler, sanayi devrimi ile hızlı bir kentleşme sürecine girmiş, bu süreçle birlikte kent kimlikleri bozulmaya başlamıştır. Sanayi devrimi sonrası kentsel gelişim daha da hızlanmış, nüfus dengesiz bir şekilde yükselmiş ve kırsal alanlardan kentlere göçler başlamıştır. Geleneksel yapı ve yaşam biçimi ile oluşan kentler yerini, teknoloji, yeni iş ve yeni konut alanları gelişimi ile yeni kentlere bırakmışlardır. Kent içerisinde kültürel mirasların korunamaması, zaman ve mekân ilişkisinin kurulamaması, kent kimliğinin ve dokusunun zamanla kaybedilmesi, bu gelişimin sonuçlarıdır. Bu da kendine özgü niteliği olmayan birbirine benzer kentlerin oluşumuna sebebiyet vermektedir. (Sağsöz vd., 2013: 91-92). Kent kimliği,

kentin kendine özgü nitelikleri ile öne çıkmasının yanı sıra, yaşayanların kent yaşamına katılması, kenti sahiplenmesi, sosyalleşmeyi benimsemesi gibi etkileri de kapsamaktadır.

Günümüzde, kentlerin çoğu kendine ait kimliği koruyamamakta ya da kendilerine özgü kimlik üretememektedir. Bunun sonucunda kentlerin fiziksel çevre sistemlerinde, ekonomik yapıda, sosyal ağlar ve kültürel dokularında bozulmalar yaşanmaktadır (Bilsel, 2002:30). Bu bozulmalar kent kullanıcılarında, kente yabancılaşma ve kente ait olmama hissi yaratmaktadır. Her gün biraz daha büyüyen ve yoğunlaşan kentlerde doğal-kültürel değerlerin korunamaması bir yana kentsel mekân ve yaşam kalitesi yönünden de çöküşler oluşmaktadır. Hızlı, kontrolsüz ve sağlıksız kentsel gelişim, kentsel kimliğin kalıcılığını etkilemekte, kentin algılanabilirliğini kaybettirmekte, kente aidiyet hissinin azalmasına, niteliksiz ve ruhsuz mekânların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir.

Türkiye’de özellikle kentleşme sürecini hızlandıran idari kararlar ve hızlı nüfus artışı yaşayan kentlerde kentsel kimlik, kentlerin başlıca sorunlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda 1990 yıllarında sanayi alanları ve yatırımların artması ile Trakya Bölgesinin en çok nüfus artışı olan (Özkök vd., 2017:69), hızlı bir kentleşme yaşayan Tekirdağ ili merkez ilçesi kent kimliği değerlendirmeye alınmıştır.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

AMAÇ

Makalenin amacı; Tekirdağ'ın mekânsal olarak değişen kent merkezinde, kullanıcıların kenti nasıl algıladığı, kent kullanıcıları için kentsel bir kimliğin oluşup oluşmadığı, kentsel kimliğin kent kullanıcı algılarındaki değişimini sorgulayarak, aktif-genç ve yaşlı-pasif nüfus aralıklarında kullanıcılar için kentsel kimlik öğelerini ortaya çıkarmaktır.

KAPSAM

Çalışmada öncelikle kent kimliği üzerine yapılan bilimsel araştırmalar incelenmiştir. Kavramsal çerçeve içinde, kent kimliği kavramı mekan-insan etkileşimleri ile ele alınmış gözlem verileri ve anket sonuçları ile elde edilen bulgular ve sonuçlar ortaya konulmuştur.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Her kentin kendisi ile özgünleşmiş bir kimliği vardır (Kısa Ovalı, Tachir, 2015:16). Kimlik, “Toplumsal bir varlık olarak insanın nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünü”, “Herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü” olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2018). Kent içinde yer etmiş bütün kültür, imge, kimlik, fiziki çevre gibi kavramların en kapsamlısı “kimlik”tir. Kent kimliği kavramı, kent içinde bulunan bütün kavramları etkileyen ve kapsayan bir niteliğe sahiptir. Sosyo-

kültürel ağlar, mekân insan ilişkileri, tarihsel süreçler, kentsel gelişim ve yönelimler yine kent kimliği ile bütünleşir ve bu kavramda kendilerini bulurlar. Lynch, kentsel kimliği; “hiçbir kent tek başına algılanamaz, çevresi, çevresini oluşturan olaylar, geçmiş yaşantılar ve yaşayanların deneyimleriyle algılanırlar. Her kentlinin, yaşadığı yerle ilgili kendine ait kentsel imgesi, anlamı ve anıları vardır.” şeklinde ifade etmektedir (Lynch, 2010:8). Kentsel görünümün insanlar üzerinde algılamaya ile oluşturduğu etki, kentsel imge kavramını beraberinde getirmektedir. Bu kavram; tasarımı, düzenlenişi, görünümü ve yapısının mimarlık özellikleriyle bir kentin insanda bıraktığı genel izlenim olarak tarif edilmektedir (Topçu, 2011:1051), (Bilsel vd., 1999:58-70) Montgomery kent ve kent kimliğini, gelişim yoğunluğu, karma kullanım, iş birliği, adaptasyon, insan ölçeği, kentsel yapılar ve geçirgenlik, sokaklar, kamusal kullanıma ayrılmış mekânlar, ulaşım, yeşil alanlar ve su yüzeyleri, odak noktaları, dikkat çekici ve etkileyici detaylar ve son olarak mimari tarz kriterleri ile ele almaktadır. Bu kriterler kent ve kent kimliğini oluşturan en temel parçalardır (Montgomery, 1998:96). Kentsel kimliğin oluşumu, insan ve mekânın ilişkisinden başlamaktadır. Her toplumun kültürel değerleri, coğrafi yapısı, sosyo-ekonomik yapısı, mekân algısı gibi özellikleri farklılık gösterir. Farklı karakterdeki etkileşimler farklı karakteristik kimlikler ortaya çıkartırlar.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Mekân kavramı genel anlamıyla, insansız geniş bir çevre olarak nitelendirilmekte, sosyal ilişkilerle üretilmekte ve çoğalmaktadır. Ancak toplumsal ilişkilerle değerlendirildiğinde soyut bir kavramdan çıkarak anlam kazanmaktadır. Mekânın kurgulanmasında insanın rolü önemlidir. Aynı şekilde kültür, insanın tek başına kazandığı ve oluşturduğu bir birikim değildir ancak mekân ile ilişkisi kurulduğunda anlamlı bir bütün olarak karşımıza çıkmaktadır (Kurtar, 2012:35). İnsanlar ilk yerleşimlerinden bu yana çok farklı genişlikte ve yapıda mekânlarda yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Bu yerleşimlerde kendi kültür ve değerlerine göre sistemlerini mekân ile ilişkisini sağlayarak kurmuşlardır. Kentler bu sistemlere göre gelişmiş ve gereksinimler doğrultusunda yeni mekânsal işlevler oluşmuştur (Oğurlu, 2014:281). Bu işlevler kentlerin birer özelliği haline gelerek kentsel kimliğin yapıtaşlarını oluştururlar. Kentsel kimlik, o kentte yaşayan insanlardan bağımsız düşünülemez. İnsanlar; mekânları şekillendirirken, ortak bir bilinç ve ortak bir algı oluşturmakta ve kentle bütünleşmeye başlamaktadırlar. Kimliğin temelini fiziksel çevre oluştursa da, işlevsellik ve kente karakteristik özelliklerini katan insan davranışları, kültürü, kurduğu ilişkileri, sosyo-ekonomik yapısı ve mekâna gösterdiği uyumda kimliğin bir parçasıdır. İnsanın mekân ile ilişkisi, farklı deneyimleri ve bu deneyimler sonucu ortaya çıkan semboller kent kimliğinin oluşumuna etki etmektedir

(Ünlü, 2017:75-93). Kent kimliği görsel boyutuyla ön plana çıkan, doğal, coğrafi, kültürel ürünler ve sosyal yaşam normlarını da kapsayan çok geniş bir tanımı içermektedir. Kentsel kimlik ve buna dair kentsel imgeler kent mekanı içerisinde uzun bir süreçte ve bazen çok farklı bileşenlerden oluşmaktadır (Ulu, Karakoç, 2004:59)

Lynch “Image Of The City - Kent İmgesi” başlıklı kitabında çevre imgesini oluşturan kavramları kimlik, yapı ve anlam olarak belirlemiştir. Lynch bunu “Kimlik: bir nesnenin kimliğinin anlaşılması için öncelikle nesnenin ne olduğunun belirlenmesi ve bunu öteki nesnelere ayıran özelliklerinin neler olduğunun ortaya konması gerekmektedir. Yapı, nesnenin çevresi ile etkileşimi, gözlemci veya başka nesnelere kurduğu biçimsel bağı içerir. Anlam ise; gözlemcinin algısında oluşan düşünce ile açıklanabilir” şeklinde ifade eder. Kent imgesi; kent kimliğinin, toplumsal belleğin oluşmasında, algılama sonrasında gelen önemli bir süreçtir (Lynch, 2010:8-9). Lynch, kenti fiziksel unsurlardan yola çıkarak oluşturduğu beş görsel algılama birimine bölmüştür ve insanların kafasında kentlerin böyle bir belleksel harita çizdiğini ve insanların bu sadeleştirmelerle kentte daha kolay yolunu bulduğunu göstermiştir. Bireylerin kendi öz yaşamları, içinde geldikleri kültür ya da kentle kurdukları ilişki sonucu elde ettikleri deneyimler ne kadar birbirlerinden farklı da olsa

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

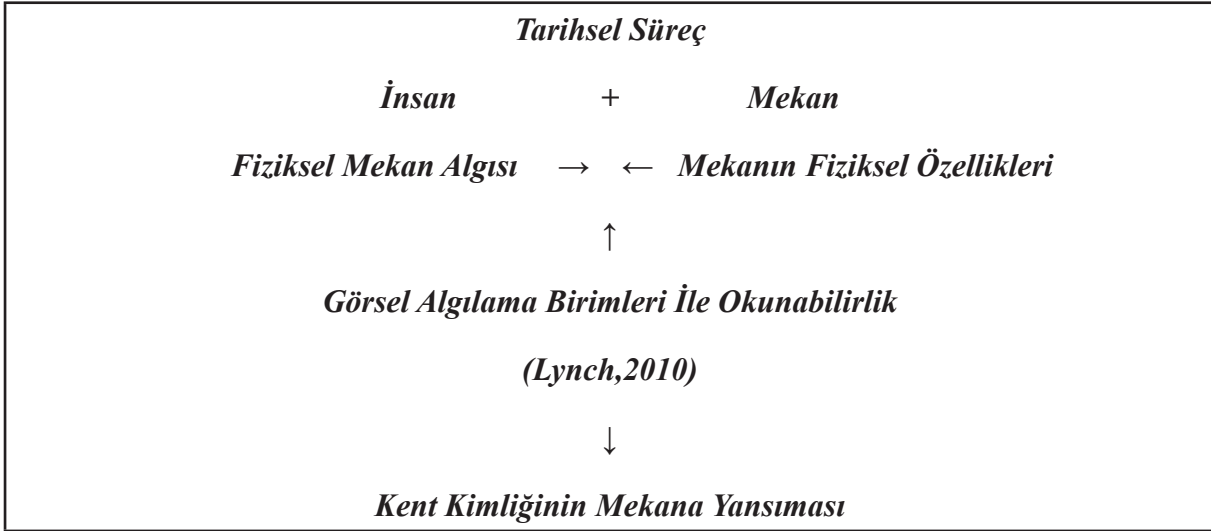
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

bir arada yaşıyor olmanın getirdiği bir takım değerler veya kabuller ortak kent imgelerinin oluşmasında önemli yer tutarlar. Kent imgesini oluşturan bu öğeler; nirengiler, odaklar, yollar, bölgeler ve sınırlar olarak belirlenmiştir. Kent kullanıcılarının ulaşım aksları gibi kullanmadığı, doğrusal veya alansal öğeler sınırlardır. İki bölgeyi ayırma, işlevleri farklılaştırma, ortaya koyma, çerçeve belirleme vb. özellikleri ile kullanıcı tarafından çevrenin algılanabilir bir hale gelmesini sağlamaktadırlar. Sınırlar yapay ve doğal olarak ayrıldığı gibi fiziki mekânda da birçok ölçeğe göre farklı işlevler üstlenmektedirler. Kent kullanıcısının kent içindeki işlevleri, mekânsal ayrılmayı algılayabilmesi için sınırlar önemlidir. Kentin sınırlarını algılama, “kenti daha etkin bir şekilde kullanmayı” sağlar. Yollar kişilerin genel, bireysel ve potansiyel hareketlerinin görülebileceği akslardır. Bunlar caddeler, yaya yolları, sokaklar, demiryolları olabilmektedir. Kent içindeki bütün işlevlerin erişilebilir olması, kamusal alanlar, hizmet alanları, ticaret vb. alanların insanların kullanımına açık yollar ile bağlanmasını gerektirir. Bu “kent içinde sadece erişimi değil, gözlem yapılabilme, çevresel öğeleri algılayabilme ve bütüne dair bir fikir sahibi olmayı” sağlamaktadır. Nirengiler, bir noktasal referans kaynağı oluşturmaktadır. Ancak, harici öğeler olduklarından, gözlemci bu oluşumların içine girememektedir. Bunlar çoğunlukla kolay tanımlanabilen; bir yapı, bir işaret levhası, bir

dükkan veya bir dağ gibi fiziksel oluşumlardır Kent içinde “çekici alanların bulunması, kullanıcının tercih etmesini sağlayan alanların bulunması kent içindeki sirkülasyonun sağlanması ve tercihe göre kentsel işlevlerin konumlandırılması” için önemlidir. Odak noktaları bireylerin kent içinde toplanma ve dağılma noktalarıdır. “Odak noktalarının akılda kalıcı olması, günlük kullanım alanlarında kent kullanıcılarının doğru yönlendirilmesi, erişimde kolaylık ve önemli noktaların bulunabilmesi, kentin kolaylıkla okunabilmesi” ile kent kimliğini ön plana çıkarır. Bu noktalar genellikle kent içinde özel konumlandırılmış fonksiyonel öğelerdir (Lynch, 2010:10). Kenti anlamak için sadece kenti kendi içinde değil, kenti kentte yaşayanların kendi gözünden de değerlendirmek gereklidir. Bu görsel nitelikler kentte yaşayanların zihinsel imgesine dayanarak incelendiğinde kent kimliği ile ilgili bilgiler ve kentin okunabilirliğine ilişkin bilgilere ulaşılabilir. Kent kullanıcıları, kentsel mekanda akılda kalan öğeler ve deneyimleri ile kentsel bir bellek oluştururlar. Kentsel bellek içerisinde, kent imgesini oluşturan bu öğeler, kullanıcının kenti nasıl algıladığını ve kenti nasıl tanımladığını ortaya çıkartır. Kentsel mekana ilişkin deneyimi az olan bireyler ile mekânsal deneyimi daha çok olan bireylerin kenti okumaları ve mekanlarla etkileşimleri açısından farklılıklar olacaktır (Gündoğdu vd., 2016:52).

Kentsel kimlik özelliklerinin mekana nasıl yansıdığı, insan mekan etkileşimi ile açıklanabilir. Bu kapsamda, yaşayanların fiziksel mekan algıları ve mekanın fiziksel özellikleri arasındaki ilişkinin bilinmesi önemlidir. Bununla birlikte kentsel kimlik gelişen mekan-

sal yapılanmadaki tarihsel süreçten etkilenmektedir. Bu nedenle kent kimliğinin anlaşılabilmesindeki bu etkileşime, tarihsel süreç içerisindeki yapılanma, deneyim ve anlayış değişimi de eklenecektir (Şekil 1).

Şekil 1. Kentsel Kimlik Öğeleri Etkileşimi

Şekil 1’de kentsel kimliğin anlaşılmasında kent kimliği öğeleri etkileşimi görülmektedir. Kentsel kimlik algısının varlığı; kentin tarihsel süreç içindeki mekansal değişimi, kent dokusunun fiziksel özellikleri ve yaşayanların kentsel mekan algılarındaki farklılıkların ortaya çıkartılması ile anlaşılabilir. Bu, öncelikle kentsel mekanın tarihsel gelişimi ve değişen kültürün mekândaki yansımalarının araştırılmasını gerektirir. Kent kimliğinin iki unsurundan biri olan mekan ve mekanın çekicilik özelliği kent yaşayanlarının toplanma ve dağılma alanlarını da belirler. Kent kullanıcı-

ları, bu çekici öğeler etrafında sürekli olarak fiziksel mekân ile etkileşim halindedir. Bu etkileşimin gözlenmesi ile kentsel kimliği oluşturan unsurlar hakkında bilgi alınabilecektir. Bu kapsamda, kentsel mekanlarda Lynch’in kentin imgelerini tanımlayan beş ögesi ile kent ve kent kullanıcılarının nasıl bir etkileşim içerisinde olduğunun tespit edilmesi, mevcut duruma ilişkin fiziksel verilerle kent algısının ortaya konulması, aynı zamanda kent kullanıcılarının mevcut fiziksel çevre algılarını ve süreç içerisinde değişen algılarını aktif-genç ve yaşlı-pasif nüfus özelinde kar-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

şılaştırılması, kent kimliğinin mekana yansımaları ile ilgili doğru ve gerçekçi sonuçlara ulaşmayı sağlayacaktır.

Araştırma alanı olarak seçilen, Trakya'nın kıyı kesiminde bulunan Tekirdağ ili merkez ilçesi sektörel yatırımlar ve son dönemde alınan merkezi kararlarla hızlı bir mekansal gelişim özelliği göstermektedir (Özkök vd, 2017: 69). Bu nedenle Tekirdağ yerleşiminin kent merkezi olarak ele aldığımız bölgede, kentsel kimliğin mekândaki yansımalarının yaşayanlar tarafından nasıl okunduğunun araştırılması sürdürülebilir bir kent dokusunun devamı için önemlidir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmada öncelikle çalışma alanı ile ilgili mevcut durum ve geçmişe dair bilgi ve belge taraması yapılmıştır. Mekanın fiziksel özelliklerini ortaya çıkartmak için gözlemsel veriler, kent kullanıcılarının mekan algılarını ortaya çıkartmak için anket yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmanın amacına uygun olarak Araştırma alanının değerlendirilmesinde kullanılan kent rehberi, haritalar, 1/1000 ve 1/5000 ölçekli plan altlıkları Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nden temin edilmiştir. Araştırma alanına yönelik eski yerleşim dokusu ile ilgili alınan notlar ve eski fotoğraflar, Süleymanpaşa Belediyesi ve Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi

ile gerçekleştirilen görüşmelerle temin edilmiştir.

Mekansal Gözlem; araştırmanın fiziki analiz ile doğrulanması, çalışma alanının algılanması, kentsel kimlik öğelerinin ortaya çıkartılması amacıyla kullanılmıştır. Fiziki çevre gözlemi ile Tekirdağ kent merkezinde Lynch'in kentsel mekan öğeleri değerlendirilmiştir. Öncelikle merkez bütününde bölgeler başlığında; tarihi ve kültürel öğelerin mekân ile ilişkisi, sınırlar başlığı altında; sınırların algılanabilir olması, yollar başlığı altında; yolların erişilebilirliği, odak noktaları başlığı altında; odak noktalarının akılda kalıcı olması, nirengiler başlığı altında ise; nirengilerin çekici olması ve yönlendirici olması alt başlıkları değerlendirilmiştir. Bu beş ana başlık, kent içindeki hareketi, yönlenmeyi, bölgeleri, işlevleri, bütün fiziksel ve kültürel yapıyı etkilemektedir (Lynch, 2010:8-9). Bu kapsamda çalışma alanı sınırları içinde en yoğun hareketin olduğu toplanma ve düğüm noktaları olan Tekirdağ İli Süleymanpaşa Merkez İlçesi Zafer Meydanı, Cumhuriyet Meydanı, Rüstem Paşa Bedesteni Meydanı ve Kirazlı Kavşağını içerisine alan bölgede belirlenen kriterler ile gözlem yapılarak kent kimliği öğelerine ilişkin çıkarımlar yapılmıştır.

Anket yöntemi; Kent kimliğinin en önemli ögesi olan kent kullanıcısının kent algısının analiz edilmesi için kullanılmıştır. Anket soruları hazırlanırken, kent kullanıcılarının kent

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

bilgilerini, mevcut fiziksel çevre algılarını ve kullanıcı algılarının süreç içindeki değişimini ölçecek şekilde oluşturulmasına dikkat edilmiştir. Anket örnekleme; kenti farklı algılayacak ve farklı bakış açısı ile aktarım yapabilecek iki yaş aralığı arasında yapılmıştır. Genç nüfusun kent içindeki ihtiyaçlarının yaşlı ve çalışmayan nüfusun ihtiyaçlarından farklı olması düşünülerek, aktif-genç nüfus (18-64 yaş) grubu ve yaşlı-pasif (65-65+yaş) nüfus grubu olmak üzere iki grup belirlenmiştir. Anket çalışmaları kullanıcı anket sayısı oran-sal örnek hacmi formülünden yararlanarak hesaplanmıştır (Newbold, 1995).

Hesaplama TÜİK 2018 raporu nüfus sayımı sonuçlarına göre Tekirdağ merkez ilçe Süleymanpaşa'nın nüfusu olan 196.031 (TÜİK, 2018) kullanılmış ve hesaplama sonucunda anket uygulanacak kullanıcı sayısı 100 kişi olarak belirlenmiştir. Anket soruları hazırlanırken kent kullanıcısının anket sorularını daha iyi anlaması ve algılanan kent kimliği öğelerine ilişkin kesin sonuçlar almak için başlıklar belirlenmiştir. Bunlar sırasıyla; Kullanıcı Bilgileri, Kişinin İkamet Bilgileri, Kullanıcı Kent Bilgisi, Kullanıcı Deneyim ve Tercihleri, Kullanıcının Fiziksel Mekan Algısı, Kullanıcı Algılarının Süreç İçindeki Değişimi'dir. "Kullanıcı bilgileri" soruları ile; kaç yaşında olduğu, mesleği ve çalıştığı yer, eğitim durumu ve cinsiyeti sorgulanmıştır. Kullanıcının verdiği cevaplar doğrultusunda

kenti hangi yaş aralığında nasıl algıladığını, kentte eğitim ve/veya çalışma alanlarına bağlı olarak hangi noktaları kullandığını gruplandırarak ve çıkarım yapmak amaçlanmıştır. "Kişinin ikamet bilgileri" başlığı; kentin neresinde yaşadığını, kaç yıldır kentte ikamet ettiğini ve bu bağlamda kente olan bakış açısını, kentsel algının ne kadar sürede oluştuğunu ve kent içindeki mahallelerden belirlenen alan içerisindeki ikamet dağılımını ortaya koymak amacıyla oluşturulmuştur. "Kullanıcı kent bilgileri" başlığı; Tekirdağ kullanıcısının mekansal anlamda nereleri kullandığı, algısında Tekirdağ için ne oluştuğunu, kent merkezini nasıl tanımladığı, kentin ne kadarını kullandığını, Tekirdağ kentinde kalmasındaki sebepleri ve bu bağlamda kullanıcının kent hakkında temel bilgilerini aktarabileceği şekilde düzenlenmiştir. "Kullanıcı deneyim ve tercihleri başlığı"; kullanıcının kent içerisinde en etkilendiği yerleri, bu yerleri neden tercih ettiklerini, olumlu ve olumsuz düşüncelerini belirtebilmeleri için oluşturulmuştur. Bu başlık kent kullanıcısının tercihleri doğrultusunda hangi noktaları ne sebeple kullandıklarını ortaya çıkarmaktadır. "Kullanıcının fiziksel mekan algısı" başlığı; fiziki mekana bağlı tercih edilen alanları, kamusal ve yarı kamusal alanların kullanımını, kent içindeki yönlendirici alanların nereler olduğunu belirttiği, kentin planlı ve okunabilir olup olmadığını, kent kullanıcısının kenti hangi kent kimliği ile tanıdığını ortaya çıkarmak

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

için düzenlenmiştir. Kullanıcı algılarının zaman içindeki değişimleri, Tekirdağ'da ikamet etmeye başladıkları zamandan günümüze kentin hangi kimlikte geliştiği kentsel kimlik tipleri belirlenerek değerlendirilmiştir. Bu ölçümde kent tipleri, Tarihi kent; tarihi dokusu korunmuş, kent içinde tarihsel dokuların yoğun olarak okunduğu kentler, Kırsal Kent; ağırlıklı ekonomik etkinliği tarım ve hayvancılık olan, öteki işlevleri daha az önem taşıyan kentler, Ticaret Kenti; ağırlıklı ekonomik etkinliği ticaret olan, öteki işlevleri daha az önem taşıyan kentler, Sanayi Kenti; ağırlıklı ekonomik etkinliği sanayi olan, öteki işlevleri daha az önem taşıyan kentler, Turistik Kent; ağırlıklı ekonomik etkinliği turizm olan, öteki işlevleri daha az önem taşıyan kentler, Eğitim Kenti; ağırlıklı etkinliği eğitim olan, öteki işlevleri daha az önem taşıyan kentler, Rekreatyoneel Kent; ağırlıklı etkinliği rekreatyoneel alanlar olan, öteki işlevleri daha az önem taşıyan kentler olarak tanımlanmış, kullanıcı seçimleri ile kentsel kimliklerin ne kadar öne çıktığını ortaya koymak amacıyla derecelendirme yapılmıştır. Bu derecelendirmeler; “1. Derece; çok - 2. Derece; orta - 3. Derece; az” şeklinde belirlenmiştir.

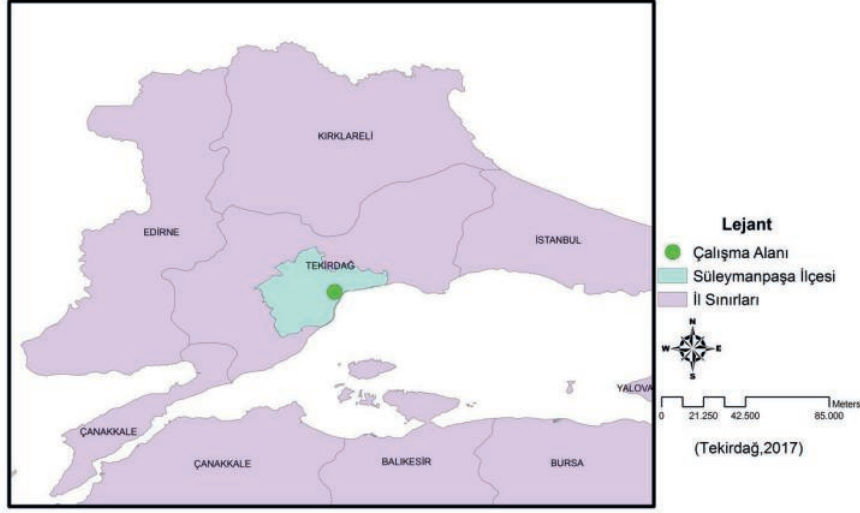
ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Hızlı bir kentleşme sürecine giren Tekirdağ ili merkez ilçesinde kent kimliği ve kullanıcı

algılarının zaman içindeki değişimleri araştırmanın problematiğini oluşturmaktadır.

BULGULAR

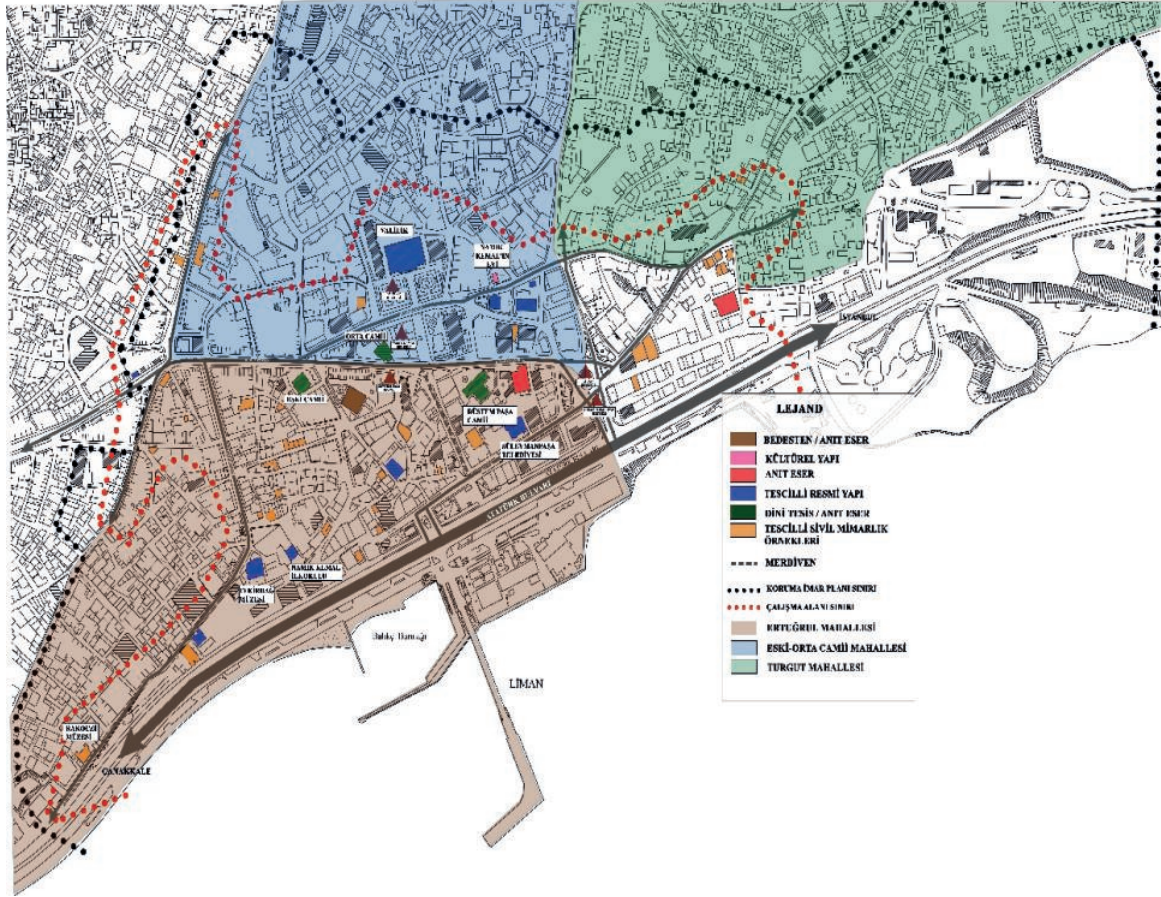
Alan çalışması Tekirdağ merkez ilçesi Süleymanpaşa ilçesinde yapılmıştır. Süleymanpaşa merkez ilçesi Tekirdağ ilinin merkez ilçesi olması, kent kimliği açısından önemi, tarihsel dönemde yerleşimlere ev sahipliği yapmış olması, birçok döneme ait tarihi eser ve sivil mimari örneğinin bu bölgede bulunması nedenleri ile belirlenmiştir. Süleymanpaşa ilçesi, Kuzeyinde Muratlı ve Hayrabolu ilçeleri, batısında Malkara ve Şarköy ilçeleri ve doğusunda Çorlu ve Marmara Ereğlisi ilçeleri ile çevrili Tekirdağ Büyükşehir Belediyesine bağlı merkez ilçelerden biridir. Bu bölge kara, hava ve deniz ulaşımı bakımından bir kesişim noktası oluşu nedeniyle önemli bir konumdadır. Asya'yı Avrupa'ya bağlayan önemli karayolları Tekirdağ sınırlarından geçmektedir. E80 (TEM) otoyol geçişi ve D 100 karayolu ilin kuzeyinden, D110 (İstanbul-Keşan-Sahil Yolu) karayolu ise ilin merkezinden geçerek, hem Avrupa'ya hem de Çanakkale üzerinden yine Anadolu'ya ulaşım imkânı sağlar. Konum ve özellikleri göz önüne alındığında, Tekirdağ ili için kent kimliğinin araştırılmasında seçilen bu merkezi bölgenin önemi büyüktür (Şekil 2).

Şekil 2. Tekirdağ İli, Süleymanpaşa Merkez İlçesinin Konumu

Anket ve gözlem çalışmalarının yapıldığı çalışma alanı sınırları; Tekirdağ Kültür Varlıkları Haritası ve Tekirdağ Kentsel Sit Alanı Sınırları Haritası çakıştırılarak belirlenmiştir. Şekil 3'te kırmızı renkte görülen Ertuğrul, Orta Cami, Eski Cami ve Turgut mahallelerini kapsayan alan çalışma alanı sınırlarıdır. Bu mahallelerde farklı dönemlere ait anıt eserler, sivil mimari örnekleri ve mahalle dokuları

bulunmaktadır. Aynı zamanda bu mahalleleri kapsayan 1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Plan Raporu (2009)'a göre bölgede kente özgü sokak dokusu ve birçok sivil mimari yapının bir arada olması nedeniyle alanların özel çözümlerle ele alınması gerekliliğine dikkat çekilmiş ve Özel Proje Alanları olarak belirlenmiştir.

Şekil 3. Çalışma Alanı Sınırları - Mevcut Durum Haritası

Bilgi ve Belge Tarama İle Elde Edilen Bilgiler

Tekirdağ'ı tarihsel süreç içerisinde incelediğimizde kentin M.Ö. 6000'lerde Tekirdağ ve çevresine kurulduğuna dair kalıntılar bulunmuştur. Tekirdağ'ın "Samoslu kolonistler tarafından kurulduğu ve "Bisanthe" adıyla anıldığını yazmaktadır." Grek deniz kolonileriyle yerleşiminin ilk adımları atılmış ve daha sonra bölgeye ismini veren Trak boyla-

rının kurduğu medeniyet ile devam etmiştir. Trakların mutlak hâkimiyeti sonrası Persler, Makedonyalılar ve Romalıların eline geçen kent birden çok kültüre ve medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Roma imparatorluğu sonrası Bizans yönetimine giren Tekirdağ, Rodosto ismini almıştır (Sayar, 2016:23-24). Tekirdağ Bizans döneminde buğday sevkiyatı için önemli bir liman kenti durumundadır. Bölge Osmanlı tarafından 14.yy'da (1357)

MTD

www.mtdergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

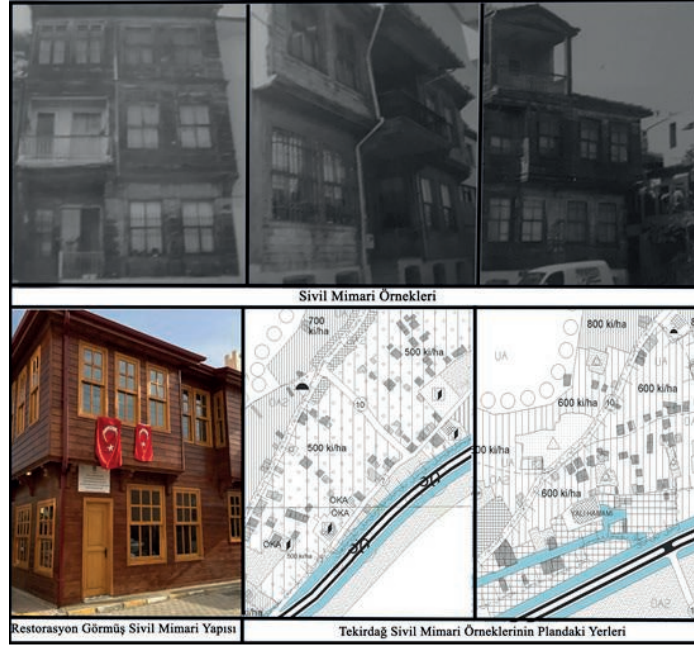
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

fethedilir. Osmanlı dönemiyle birlikte bu bölgeye Anadolu'dan Türkmen iskânı başlar. Kent kimliği Osmanlı kültür, inanç ve yönetimi ile şekillenir. Şehir cumhuriyet dönemine kadar Tekfurdağı adını kullanmıştır (Kiper, 2016:229). Tekfurdağı yeni donatı, iş alanları ve farklı işlevsel alanlarla donatılmıştır. Osmanlı Döneminde cami, medrese, hamam gibi eğitim, din, sağlık kurumları oluşturulmakla kalınmamış, aynı zamanda amaçlanan toplumsal gelişimleri gerçekleştirebilmek için vakıflar da kurulmuştur. Toplumsal ve kültürel merkezler olarak gelişme gösteren bu vakıfların, Rumeli'de Türkçe dilinin ve İslamiyet inancının yayılmasında önemli rol oynadığı bilinmektedir. (Kiper, 2016:229). Tarihi süreç içerisinde Bisantia (M.Ö.5.YY), Rhaedestus (M.Ö.343-M.S.843), Rodosto (M.S.843-1358), Rodosçuk(M.S.1358-Osmanlıların fethiyle), Tekfurdağı (M.S. 1732) isimleriyle anılan şehir, Cumhuriyetin ilanından sonra Tekirdağ olarak adlandırılmıştır. Tekirdağ'da 24 Aralık 1840'da Tekirdağlı büyük vatan şairi Namık Kemal'in doğumu, Çanakkale Destanı'nı yaratan 19. Tümen'in Mustafa Kemal'in önderliğinde

Tekirdağ'da savaşa hazırlanması, 23 Ağustos 1928'de Atatürk'ün Harf İnkılabı vesilesiyle Tekirdağ'a gelip Başöğretmen olarak ilk derisi vermesi önemli günler arasındadır. Günümüzdeki Atatürk heykeli ve sahil yolundaki Türk alfabesinin tanıtımını simgeleyen heykeller cumhuriyet dönemi başlangıcını anlatan referans noktalarıdır (Kiper, 2016:230). Vatan şairimiz Namık Kemal'in 1840 yılında Tekirdağ'da doğduğu ev, yakın çevresinde eski Tekirdağ evleri örnek alınarak, Namık Kemal'in hatırasına Tekirdağ Namık Kemal Derneği tarafından 1993 yılında yaptırılmıştır ve 1994 yılında hizmete girmiştir. Kentlerin ilk yerleşimlerini oluşturan mahalleler o kentin karakteristik özelliklerini yansıtan, fiziki izlerini okuyabildiğimiz alanlardır. Tarihsel açıdan birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Süleymanpaşa merkez ilçesinde Ertuğrul, Orta Cami, Eski Cami ve Turgut Mahallelerinde engebeli arazi ve denize hâkim alanlarda Osmanlı mimari tarzını yansıtan çift katlı, karkas ev tipleri, sivil mimari örnekleri, geleneksel sokak dokuları ve birçok anıtsal yapı da yer almaktadır (Şekil 4).

Şekil 4. Tekirdağ Merkez Sivil Mimarlık Örnekleri

Cumhuriyet Meydanı; tarihi kent merkezinin girişinde yer alan, Tekirdağ Hükümet Koşağı (Valilik), Kültür Merkezi, Rüstem Paşa Camii ve Külliyesi, Rüstem Paşa Bedesten-Hamamı, Orta Cami (Camii Vasat), ve Eski Cami (Camii Atik) arasındaki yönetim tarihi ve dini alanlar arasında köprü görevi gören önemli bir odak noktasıdır (Şekil 5).

Rüstem Paşa Camii; Cami ilk yapıldığında içerisinde bedesten, hamam, kütüphane, ker-

vansaray, imarethane ve medreseden oluşan bir külliyyeye yer verilmiştir. Fakat günümüzde sadece cami ve bedesten varlığını sürdürmektedir. Cami, 1553 yıllarında Sadrazam Rüstem Paşa tarafından Mimar Sinan'a yaptırılmıştır. G.E.A.Y.K.'ın 13/07/1974 tarih ve 7965 sayılı kararı ve Edirne Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 25/04/1999 tarih ve 536 sayılı kararı ile tescillenmiştir (Tekirdağ İl Kültür Envanteri, 2018), (Şekil 6-7)

MTD

www.mtdergisi.com

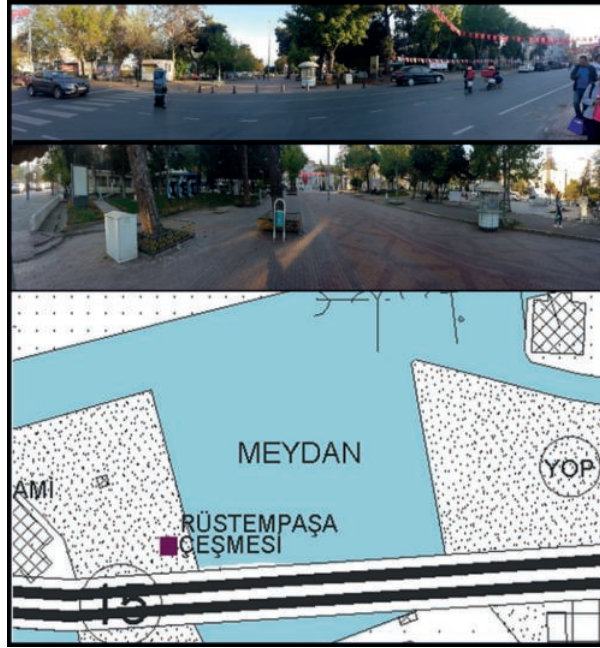
ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester
ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

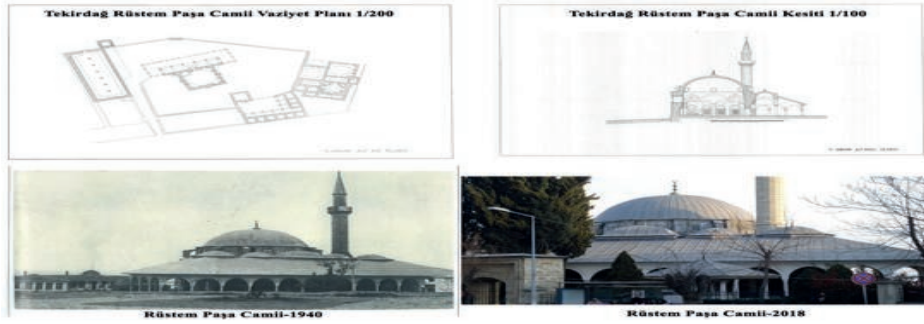
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

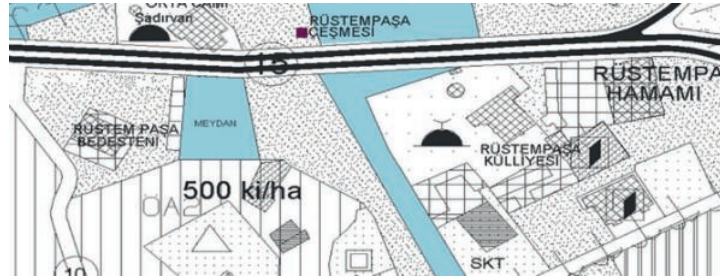
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 5. Tekirdağ Merkez Cumhuriyet Meydanı

Şekil 6. Tekirdağ Merkez Rüstem Paşa Camii

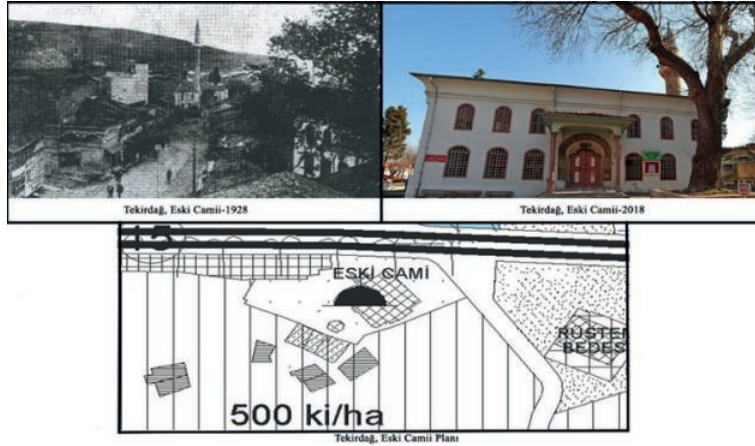

Şekil 7. Tekirdağ Merkez Rüstempaşa Camii

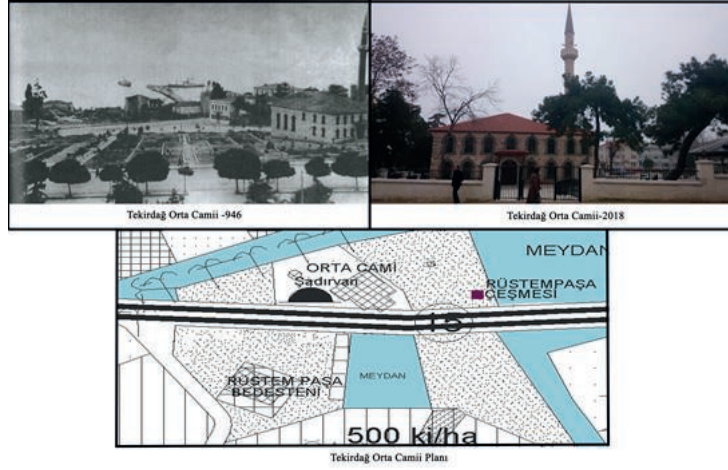
Eski Cami; 1830 yılında Zahire Nazırı Ahmet Ağa tarafından yaptırılmıştır. Cami uzun ve dikdörtgen yapıdadır. Caminin cemaat tarafı 2 kat yüksekliğindedir (Şekil 8).

Orta Cami; Hicri 1271 yılında Kürkçü Sinan Ağa tarafından yaptırılmıştır. Eski Cami ile

Rüstempaşa Camilerinin arasında yer aldığı için Orta Cami ismiyle bilinmektedir. Tabhaneli olan ilk hali, cami yeniden onarılrken caminin ibadethanesine ilave edilerek mekân genişletilmiştir (Şekil 9).

Şekil 8. Tekirdağ Merkez Eski Camii

Şekil 9. Tekirdağ Merkez Orta Camii

Tekirdağ Hükümet Konağı; 1912 yılında Selanikli mutasarrıf Hüsnü bey tarafından yaptırılmıştır. G.E.A.Y.K.'nın 13/07/1974 tarihli ve 7945 sayılı kararı ile tescillenmiştir (Tekirdağ İl Kültür Envanteri, 2018). Binanın arka bahçesi ile arka kısımdaki 3 kat ilavesi 1946 yılında Vali Ferit Nomer tarafından yaptırılmıştır. Binanın yüz ölçümü 2.051 m²'dir. Binanın arsası ile birlikte toplam alanı 9254 m²'dir. Mustafa Kemal Atatürk'ün 23 Ağustos 1928'de Tekirdağ'a ikinci ziyareti kapsamında yeni Türk alfabesini bu Hükümet Konağı'nda Türk halkına tanıtmıştır. Yapının önündeki Atatürk heykeli ve sahil yolundaki Türk alfabesinin tanıtımını simgeleyen heykeller buna referanştırlar (Şekil 10).

Namık Kemal İlkokulu; Açık Baş Yogi adındaki bir Rum tüccarın 1876 yılında ölen kızı adına yaptırdığı bir okuldur. Ancak günümüzde ilköğretim olarak işlevini sürdürmemektedir. Okul ismi ve kadrosu ile yeni yapılan Namık Kemal adı ile birlikte yer değiştirmiştir. Bina günümüzde lise olarak kullanılmaktadır (Şekil 11).

Rakoçzi Müzesi; Macar Prensi II. Frenc Rakoçzi'nin 1720 yılında ölüm tarihi olan 1735 yılına kadar 15 yıl boyunca yemekhane olarak kullandığı daha sonra ise 17. yüzyılın ikinci yarısından 18. yüzyıla kadar Türk evi olarak kullanılmıştır. Macar hükümeti tarafından onarılmış ve 1982 yılında müze haline getirilmiştir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

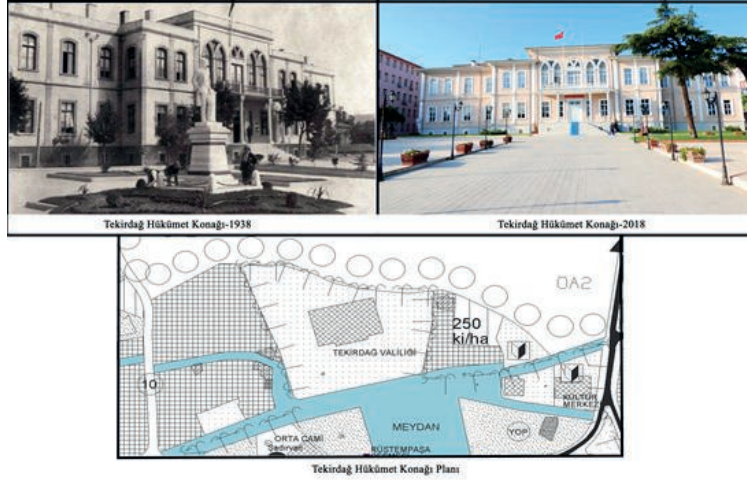
ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

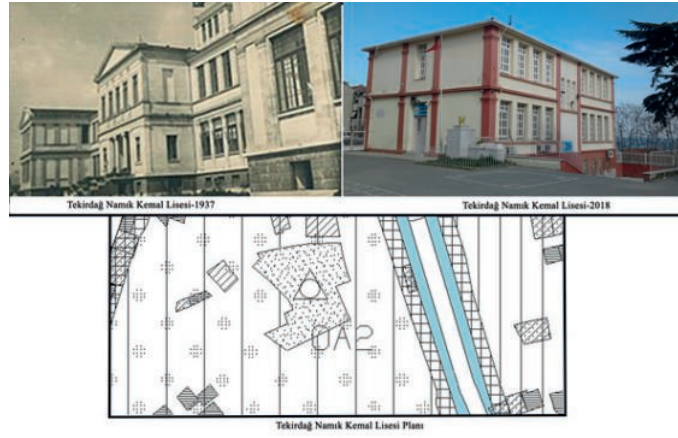
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 10. Tekirdağ Merkez Hükümet Konağı

Şekil 11. Tekirdağ Merkez Namık Kemal İlkokulu

Namık Kemal Evi; Vatan şairi Namık Kemal'in Tekirdağ'da doğduğu ev örneklenerek, şairimize ait kişisel eşyalar ve Tekirdağ evlerine ait objelerle süslenen müze-ev 1994 yılında Namık Kemal Derneği'nin girişimleriyle hizmete girmiştir.

Yukarıda mevcut kullanımları ile incelenen, kent içinde ilk yerleşim yerlerinin ve mekânların ilk şekillendiği, insan ve mekân ilişkisinin uzun dönem boyunca korunarak devam ettiği sokak dokuları ve sokak dokuları içerisindeki sivil mimari örnekleri ve anıtsal yapılar, insanların algısında aidiyet hissi

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

yaratmaktadır. Bu yapılar kullanıcı için yönlendirici etkidir.

Mekansal Gözlem ile Elde Edilen Bulgular

Gözlem çalışmalarında Lynch'in beş kentsel kimlik ögesi çalışma sınırları içinde değerlendirilmiştir. Çalışma alanının belirlenmesinde etkin rol oynayan iki sınır bulunmaktadır. İlk sınır Koruma İmar Planı Sınırı, ikinci sınır ise kentte bölgesel anlamda çeşitlilik gösteren alanların bütüncül sınırınıdır. Bu sınırlar aynı zamanda kentin karakterini yansıtan alanı kapsamaktadır. Kent içindeki sınırlar birden çok etmen ile ortaya çıkmaktadırlar. Bir alanın sınırlarını belirleyen birden fazla öge vardır. Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesinin kent merkezi olarak ele aldığımız sınırlar içerisinde de birden fazla doku değişimi, bina tipolojisi değişimi, sokak dokularının değişimi gibi bölge oluşturan sınırlar vardır. Bu sınırlar kendi bölgeleri ile alt merkezler oluşturmaktadır. Kentsel dokunun değiştiği ve algısal açıdan öne çıkan tarihi kent dokusu sınırları kentin tam merkezinde yoğunlaşmıştır. Tarihi kent dokusu içinde birçok anıt eser, sivil mimari örnekleri ve heykeller bulunmaktadır.

Bunlardan öne çıkan anıt eserler Rüstem Paşa Camii ve Bedesteni, Valilik Konağı, Orta Camii ve Eski Camii'dir. Bu anıt eserler hâkim bir bölge oluşturmaktadır. Aynı zamanda kent merkezindeki yönetim ve idari alanlar, tarihi yapılar ile iç içe bir bölge oluşturmuştur. Yönetim merkezi içinde Valilik, Süleymanpaşa Belediyesi, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi ve diğer idari birimler yer almaktadır. Tekirdağ kenti fiziki okumasında ticari hatların, tarihi bedesten ve camilerin çevresinden başlamaktadır. Ticaret bölgesi Mimar Sinan Caddesi ve merdivenler olarak tanımlanan yaya aksı ile devam etmekte ve Hükümet Caddesi boyunca uzanmaktadır (Şekil 12). Ayrıca son dönemlerde üniversite alanının yer seçimi, Tekira Alışveriş merkezinin yapılması ve kıyı bölgesi düzenlemeleri kentin sosyal ve mekansal gelişiminde etkin rol oynamıştır. Kent merkezlerinde yapılan alışveriş merkezleri yeni kent merkez bölgelerinin oluşumunu da beraberinde getirmektedir (Özdemir, Cengizsoğlu, 2016:69). Tekirdağ merkez ilçesinde de, kentin kullanılabilir sınırlarının genişlemesi ile çalışma alanı sınırları dışında yeni alt merkezlerin oluşmaya başladığı gözlenmiştir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFERED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

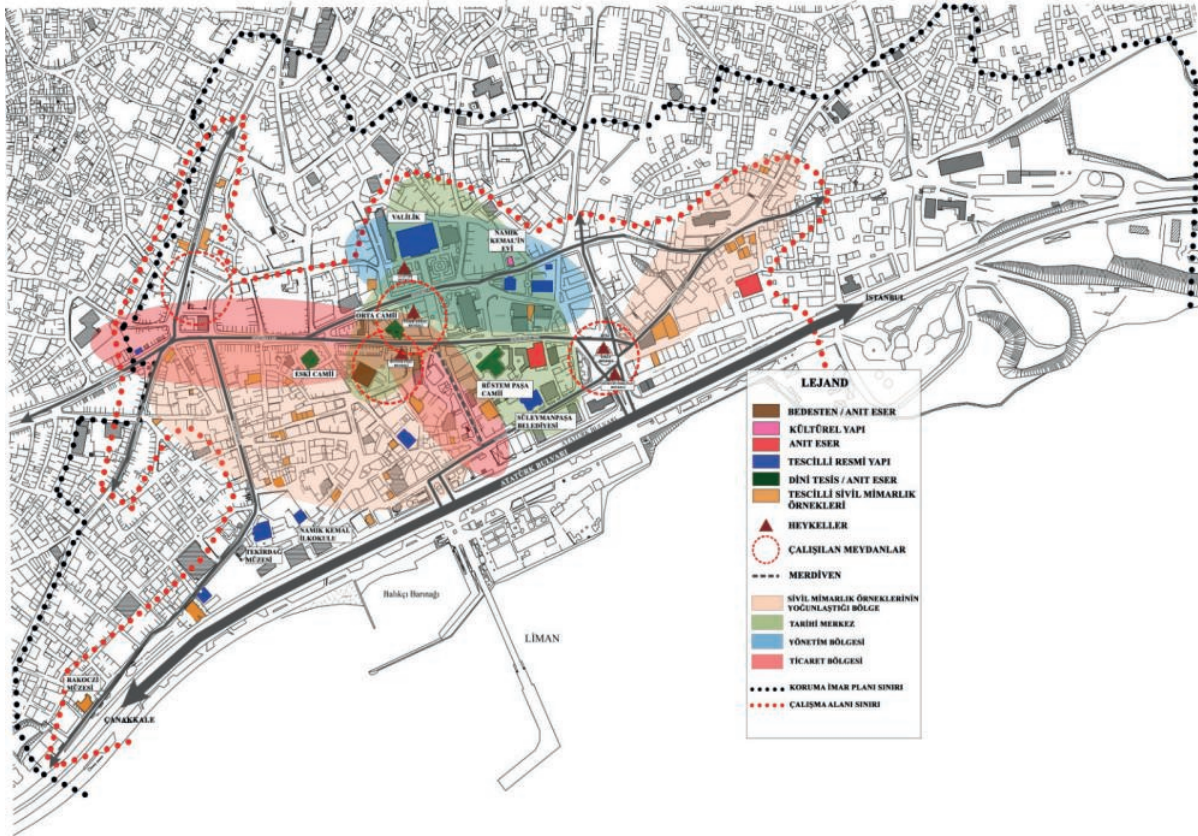
ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 12. Tekirdağ Merkez Çalışma Alanı

Çalışma alanı önemli dört odak noktasına sahip olup, Şekil 12’de kırmızı daire ile belirlenmiş olan meydanlar sırasıyla Mimar Sinan ve devamındaki Hükümet Caddeleri üzerinde

yer alan Zafer Meydanı, Cumhuriyet Meydanı, Rüstem Paşa Cami Bedesteni ve Meydanı, Kirazlı Meydanıdır.

Şekil 13. Tekirdağ Merkez Zafer Meydanı

Zafer Meydanı dikdörtgen formda pasif yeşil ve ağaçlık alanlarıyla içine kapalı bir yapıdadır. Meydan ticari işlevler arasında kentin Kentsel Koruma Alanı ve Çalışma Alanı sınırında bulunmaktadır. Kent içinden direkt olarak meydana bağlanan yaya ulaşım ağ

kurgusunun zayıf ve yetersiz olmasına karşın çevresindeki ticari işlevler dolayısıyla yoğun yaya kullanımını çekmektedir. Zafer meydanı, toplanma alanı olarak kullanımdan çok bir geçiş alanı özelliği göstermektedir (Şekil 13).

Şekil 14. Tekirdağ Merkez Bedesten Meydanı

Bedesten Meydanı: pasif yeşil alanlarla açık ve ferah bir alan içerisinde, ticaret aksı doğrultusunda yer almaktadır. Meydanın doğu

cephesinde Rüstem Paşa Heykeli bulunmaktadır. Kent içinde tarihi bölgeye yakınlığı, ticaret aksının üzerinde olması ve bedesten

içerisindeki ticari faaliyetler doğrultusunda yoğun yaya kullanımına açık bir odak noktasıdır. Kent içinde direkt olarak ulaşımın

sağlanabildiği bedesten meydanının, kamusal alanlara ve kentsel hizmet alanlarına doğrudan bağlantısı vardır (Şekil 14).

Şekil 15. Tekirdağ Merkez Cumhuriyet Meydanı

Cumhuriyet Meydanı: tarihi kent merkezinin girişinde yer alan, üç tarafı pasif yeşil alanlar ile açık ve ferah bir meydandır. Tekirdağ Hükümet Konağı (Valilik), Kültür Merkezi, Rüstem Paşa Camii ve Külliyesi, Rüstem Paşa Bedesten-Hamamı, Orta Cami (Camii Vasat), ve Eski Cami (Camii Atik) arasındaki yönetim, tarihi ve dini alanlar arasında köprü göre-

vi gören önemli bir odak noktasıdır. Meydana direkt olarak yaya ulaşımı sağlanabilmektedir. Meydandan Valilik Konağına, Rüstem Paşa ve Orta Camilerine ve merdivenlerden kıyı bölgesine doğrudan erişim vardır. İçindeki ticari işlevler ve kamusal açık alanlar ile bir odak ve geçiş noktası olarak kullanılmaktadır (Şekil 15).

Şekil 16. Tekirdağ Merkez Kirazlı Meydanı

Kirazlı meydanı kent merkezinin girişinde yer almakta olup kent kullanıcılarını karşılayan Kiraz heykeli bulunmaktadır. Meydan çevresi, ticari işlev, idari işlev ve yeşil alan varlığı bakımından zengin, aktif bir kullanıma sahiptir. Kent içinde bir toplanma ve dağılma alanı olan kirazlı meydanı kavşak niteliği taşır. Yaya ve araç akışları bakımından en yoğun noktalardan biridir. Doğrudan kent merkezine, idari ve yönetim alanlarına, ticari işlevlere ve kıyı bölgesine geçiş sağlanabilmektedir (Şekil 16).

Valilik Konağı, Rüstem Paşa Camii ve Be-desteni, merdivenler, Tuğlalı Park içinde bulunan Namık Kemal Heykeli, Rüstem Paşa Heykeli, Kiraz Heykeli, Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan Heykeli ve sivil mimarlık yapıları önemli nirengilerdir.

Tekirdağ kent merkezinin ana ulaşım aksları; Atatürk Bulvarı, Ördekli Dere Caddesi, Mimar Sinan Sokak, Yalı Sokak, Hükümet Caddesi, Barbaros Sokak, Peştamalcı Caddesi, Muratlı Caddesi, Namık Kemal Caddesi ve Çiftlikönü Caddesidir. Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi merkez ulaşımı ele alındığında ticaret hattı üzerinde yoğun bir araç trafiği gözlenmektedir. Kent içinde yollar, tarihi bölge özelliğinden dolayı organik dokudadır. Aynı zamanda ana yollara bakan sokaklar dar ve kullanışsızdır. Yayaların yoğun olarak kullandığı akslar; Mimar Sinan Sokak, Hükümet Caddesi ve merdivenlerdir.

Anket Yöntemi İle Elde Edilen Bulgular

Yaş aralıklarına göre belirlenen aktif-geçer nüfus ve yaşlı-pasif nüfustan 50'şer kişi, toplam 100 kişi ile anket çalışması yapılmıştır. Anket soruları tüm kullanıcılar için aynı şe-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

kilde hazırlanmıştır. Anket çalışması 2018 yılının Nisan ayı içinde araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Anket öncesi anket yapılacak kent kullanıcılarına sorular hakkında ve yapılan çalışma hakkında bilgi verilmiştir.

- *Kullanıcı Bilgileri*

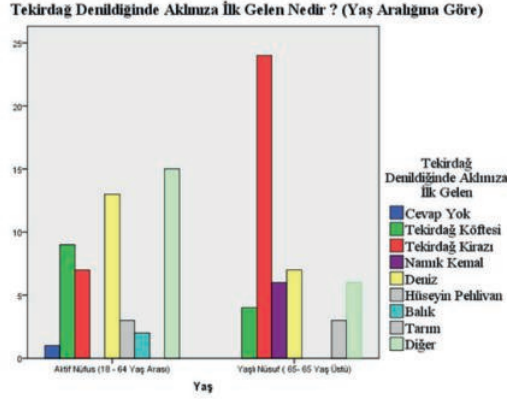
Çalışma kapsamında 100 kişi ile yapılan anket sonuçlarına göre; katılımcılarının % 30'u kadın %70'i erkektir. Ankete katılan pasif-yaşlı nüfusun eğitim durumu incelendiğinde; 34 kişi (%68'i) ilköğretim, 3 kişi (%6'sı) lise, 13 kişi (%26'sı) lisans mezunudur. Aktif-yaşlı nüfusun eğitim durumu incelendiğinde; 13 kişi (%26'sı) ilköğretim, 18 kişi (%26'sı) lise, 19 kişi (%38'si) lisans mezunudur. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusun meslekleri; 5 kişi (%10'u) "ev hanımı", 38 kişi (%76'sı) "emekli işçi", 6 kişi (%12'si) "serbest meslek (aktif değil)", 1 kişi (%2'si) "emekli memur"dur. Aktif-yaşlı nüfus incelendiğinde; 6 kişi "öğrenci" (%12'si), 6 kişi "ev hanımı" (%12'si), 17 kişi (%34'ü) "serbest meslek", 11 kişi (%22'si) "memur" olarak çalışmaktadır. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusun en çok ikamet ettiği mahalleler (18 kişi - %36'sı) "Orta Cami Mahallesi" ve (7 Kişi - %14'dü) "Gündoğdu Mahallesi"dir. Aktif-yaşlı nüfusun en çok ikamet ettiği mahalleler ise yine (14 kişi - % 28'i) "Orta Cami Mahallesi" ve (6 kişi - %12'si) "100. Yıl Mahalle"leridir. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusun yarısına yakın bir oranı (23 kişi, %46'sı) 30 yılı aşkın

süredir Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesinde ikamet etmektedir. Aktif-yaşlı nüfus ele alındığında ise ankete katılanların yarısı (25 kişi, %50'si) 0 ile 10 yıl arasında ikamet etmektedirler.

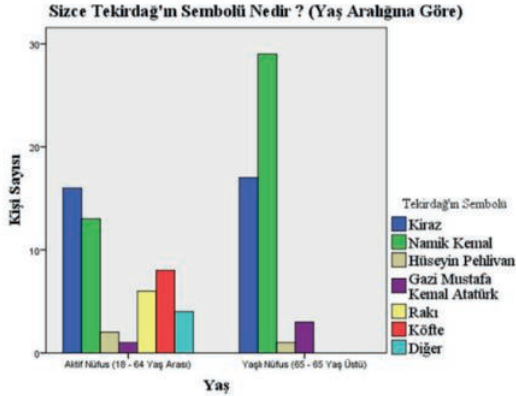
- *Kullanıcı Kent Bilgileri*

Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusun Tekirdağ denildiğinde (24 kişi %48'i) aklına en çok gelen "Tekirdağ Kirazı"dır. Anket esnasında Yaşlı-pasif nüfus, Tekirdağ'ın kirazının ve Tekirdağ'da yapılan Kiraz Festivalinin eskiden güzel ve eğlenceli olduğuna değinmişlerdir. Günümüzde festivalin onlara hitap etmediği ve eski günlerdeki gibi olmadığı vurgulanmıştır. Aktif-yaşlı nüfus için anket sonuçları incelendiğinde en çok akla gelenler (13 kişi, % 26'sı) "deniz" ve (15 kişi, %30'u) "diğer" cevabıdır. "Diğer" cevapları içinde, iş, üniversite, balık, Tekira Alış Veriş Merkezi, rakı vb. birden fazla olmayan ve dağınık cevaplar içermektedir (Şekil 17).

Ankete katılan yaşlı-pasif nüfus Tekirdağ'ın sembolü nedir sorusuna en çok (29 kişi, %58'i) Namık Kemal cevabını vermiştir. Bu cevabın kent içinde, Namık Kemal heykelleri, Namık Kemal Evi ve park isimleri gibi birçok yerde yansımaları görmektedir. Aktif-yaşlı nüfus için kentin sembolü öncelikli kiraz, ardından Namık Kemal ve Köfte olarak belirtilmiştir (Şekil 18).

Şekil 17. “Tekirdağ Denildiğinde Aklınıza İlk Ne Geliyor” Sorusu Veri Analizi

Şekil 18. “Tekirdağ'ın Sembolü Nedir?” Sorusu Veri Analizi

Ankete katılan yaşlı-pasif nüfus ve aktif-genç nüfusun en çok kullandığı buluşma noktaları tercihleri ortak çıkmıştır. Yaşlı-pasif nüfusta 25 kişi (%50'si) ve aktif-genç nüfusta ise 24 kişi (%48) buluşma noktası olarak “valilik ve çevresi”ni tercih etmiştir. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfus Tekirdağ merkezini en çok

(46 kişi, %92'si) “valilik ve çevresi” olarak tanımlamıştır. Aktif-genç nüfus ise (26 kişi, %52'si) “valilik ve çevresini”, (15 kişi, %30'u) diğer ve yeni işlevsel yapılanmaların yer aldığı “Direkleraltı”nı tercih etmiştir (Şekil 19).

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREEED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

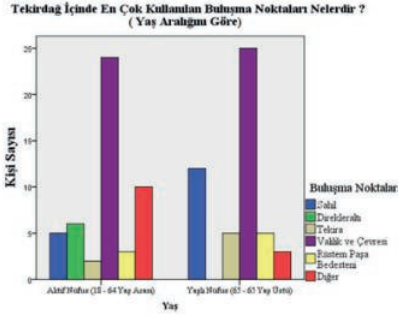
ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

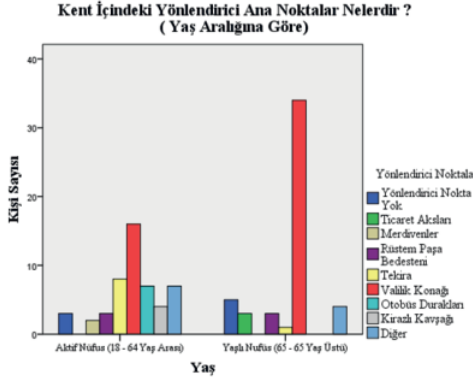
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 19. “Kent İçinde En Çok Kullandığınız Buluşma Noktaları Nelerdir?” Sorusu Veri Analizi

Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusun yönlendirici nokta olarak belirttiği alan (34 kişi, %68'i) “valilik konağı”, aktif-genç nüfusun yönlendirici nokta olarak verdiği cevaplarda

en çok (16 kişi, %32’si) “valilik konağı” ve ardından (8 kişi, %16’sı) Tekira Alışveriş Merkezi çıkmıştır (Şekil 20).

Şekil 20. “Bir Yerden Bir Yere Giderken Sizi Yönlendiren Noktalar Nelerdir?” Sorusu Veri Analizi

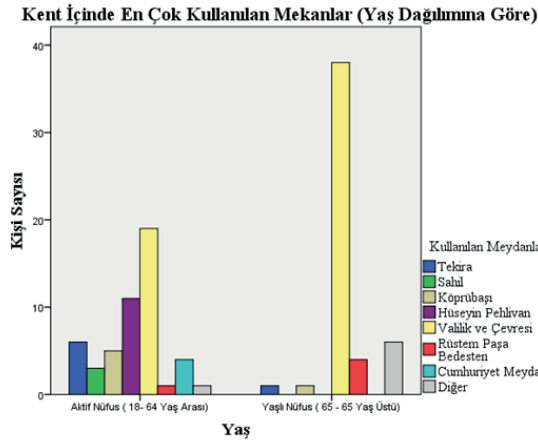
Ankete katılan hem yaşlı-pasif nüfus 46 kişi (%92’si), hem aktif-genç nüfus 45 kişi (%90’ı) Tekirdağ kentinde yollarını kolayca bulabildiklerini söylemişlerdir. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusa göre (19 kişi, %38’i)

kent sınırları algısı “100. Yıl Mahallesi” ile başlayıp, “Hürriyet Mahallesinde” son bulmaktadır. Aktif-genç nüfusun (20 kişi, %40’nın) kent sınırları algısı ise “100. Yıl Mahallesinden” başlayıp, üniversitenin yer aldı-

ğ “Değirmenaltı Mahallesi”nde son bulmaktadır. Aktif nüfus için hissedilen sınırlar genişlemiştir. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusu Tekirdağ İline bağlayan en önemli iki etmeden ilki (26 kişi, %52’si) aile bağlarının burada olması, ikincisi (19 kişi, %38’i) ise sessiz ve sakin bir yer olmasıdır. Aktif-genç nüfusu Tekirdağ iline bağlayan en önemli iki unsur ise; (20 kişi, %40’i) aile ve (13 kişi, %26’sı) iş imkânıdır.

- *Kullanıcının Fiziksel Mekân Algısı İle İlgili Bulgular*

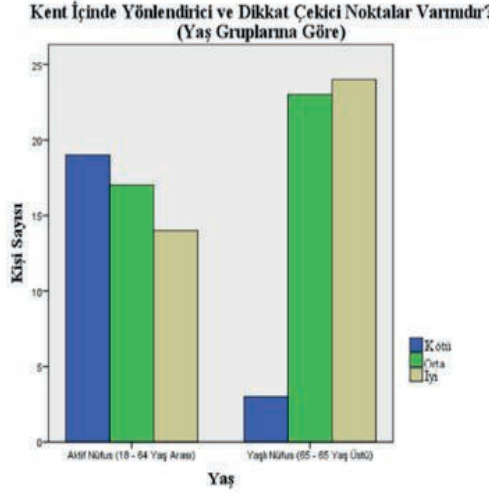
Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusun en çok kullandığı (38 kişi, %76’sı) mekan valilik ve çevresi çıkmıştır. Aktif-genç nüfusu incelenenimize ise iki mekan öne çıkmaktadır. Bunlardan ilki (19 kişi, %38’i) valilik ve çevresi, ikincisi ise (11 kişi, %22’si) Hüseyin Pehlivan Heykelinin bulunduğu alandır (Şekil 21).

Şekil 21. “Sizce Tekirdağ İlinin En Çok Kullanılan Mekanları Nereleridir?” Sorusu Veri Analizi

Ankete katılan yaşlı-pasif nüfus yönlendirici ve dikkat çekici noktaları (24 kişi, %48’i) yeterli bulurken aktif-genç nüfus yönlendirici

ci ve dikkat çekici noktaları (19 kişi, %38’i) orta yeterlikte ve yetersiz olarak değerlendirmiştir (Şekil 22).

Şekil 22. “Kent İçinde Yönlendirici Ve Dikkat Çekici Noktalar Vardır.” Sorusu Veri Analizi

Ankete katılan yaşlı-pasif nüfus Tekirdağ kentinin planlı ve düzenli olmasını en çok (24 kişi, %48'i) orta derece değerlendirmişlerdir. Kent içindeki planlamanın bazı yerlerde eksik olduğunu fakat planlı bir kent olduğunu belirtmişlerdir. Aktif-genç nüfus en çok Tekirdağ kentinin planlı ve düzenli (32 kişi, %64'ü) olmadığını belirtmişlerdir. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfus en çok (32 kişi, %64) ve aktif-genç nüfus en çok (22 kişi, %44) “kent okunaklı ve anlaşılabilir mi?” sorusuna “iyi” derece olarak cevap vermişlerdir. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfus Tekirdağ kent mekânının etkin kullanımına en çok (22 kişi, %44'ü) “orta” derece ile nitelendirmiş-

tir. Aktif-genç nüfus ise en çok (26 kişi, %54'ü) “kötü” derece vermişlerdir.

Ankete katılan yaşlı-pasif nüfusta (33 kişi, %66), aktif-genç nüfusta (18 kişi, %36) kentte etkin kamusal alan kullanımına iyi derece vermişlerdir. Ankete katılan yaşlı-pasif ve aktif-genç nüfusa “Kent Kimliği Tipi” sorulmuştur. Kent kimliği tipleri olarak belirlenen kent kimlikleri derecelendirilmiştir. Bu derecelendirmeye göre 1. Derece belirtilen kent kimliği tipleri baskındır (Tablo 1). Bu değerlere göre Tekirdağ kent tiplerinden yaşlı-pasif nüfusun 1. derece tercihi “tarihi kent” tipi, aktif-genç nüfusun katılım oranı düşük olsa da 1. derece tercihi “tarihi kent” olmuştur (Tablo1).

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Tablo 1. Analiz Çalışması - Kent Kimliği Tipleri ve Tercih Verileri Analizi

	Yaşlı - Pasif Nüfus (65-65 Yaş Üstü)	Aktif- Genç Nüfus (18-64 Yaş Arası)
Tarihi Kent	1. Derece (31 kişi, %62)	1. Derece (21 kişi, %42)
Turistik Kent	2. Derece (24 kişi, %48)	2. Derece (25 kişi, %50)
Rekreasyonel Ken	1. Derece (23 kişi, %46)	2. Derece (19 kişi, %38)
Kırsal Kent	1. Derece (23 kişi, %46)	2. Derece (19 kişi, %38)
Ticaret Kenti	2. Derece (35 kişi, %70)	2. Derece (27 kişi, %54)
Sanayi Kenti	3. Derece (30 kişi, %60)	3. Derece (22 kişi, %44)
Eğitim Kenti	2. Derece (20 kişi, %40)	2. Derece ((22 kişi, %44)

- *Kullanıcı algılarının zaman içindeki değişimleri*

Ankete katılan hem yaşlı-pasif nüfus (35 kişi %81), hem aktif-genç nüfus (36 kişi %84) verdikleri cevaplara göre Tekirdağ kentinin daha önceki kent tipini “tarım kenti” olarak tanımlamışlardır. Ankete katılan yaşlı-pasif nüfus (27 kişi %54’ü) Tekirdağ kentinin sahip olduğu özelliklerin tamamının değiştiğini belirtmişlerdir. Bu değişim kent içindeki yollar, ticaret akslarının büyümesi, alt yapı (doğal gaz, kanalizasyon vb.), sokak ve caddesi isimlerinin değişmesi, sahil ve kıyı şeridinin dolgu yapılması gibi mekânsal müdahaleler ile meydana gelmiş olduğunu belirtmişlerdir. Aktif nüfus (39 kişi, %88’i) ise kentin biraz değiştiğini, bu değişimin ise; yol çalışmaları, güzergah değişikliği, kıyıdaki rekreasyon alanlarının oluşturulması olarak belirtmişlerdir.

Anket soruları ve cevaplar incelendiğinde kent kullanıcısının fiziksel mekân algısında, kent içindeki odak ve merkezlerin kullanımı, yönlendirici noktaların farkındalığı, kentin başlangıç ve bitiş noktaları ile ilgili değerlendirmelerde, kullanıcının yaşı ve ikamet süresinin önemli birer kriter olduğu görülmüştür. Aktif nüfusun ikamet ettiği süre boyunca kente ait bir aidiyet duygusunun oluşmayışı, kent içindeki akışları etkilemektedir. Uzun süre ikamet eden kişilerin belleğindeki kent merkezi valilik ve çevresi yerine, Değirmenaltı, kıyı ve sahil odaklı alanlar da merkez olarak kabul edilmiştir. Aynı alanlarda ikamet eden aktif-genç ve yaşlı-pasif nüfusun bakış açıları kent içindeki deneyimler ile farklılaşma göstermiştir. Anket sonuçlarına göre Tekirdağ denildiğinde ilk akla gelen ve sembol olarak gösterilen baskın iki öge vardır. Bunlardan birincisi kiraz, ikincisi de Namık Kemal’dir. Yaşlı-pasif nüfus, mesleki olarak aktif olma-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

dıklarından dolayı kamusal alanlara, sessiz ve sakin yerlere ve merkeze yakın akışlar gerçekleştirilmektedirler. Üniversitenin kurulmasıyla farklı aktivitelerle genişleyen kent, Değirmenaltı Mahallesi, kentten uzak ayrı bir alt merkez oluşturmaya başlamıştır. Kent kullanıcılarının kentsel algıları da bu şekilde birden fazla bölge içerisinde bölünmekte ve değişmektedir. Ancak, birbirinden bağımsız ve kopuk yerleşimlerde ikamet eden kullanıcılar ortak bir algı ile kent tipini “tarihi kent” olarak belirtmişlerdir. Bu bağlamda tarihi bölgenin kent içinde hala baskın ve anlaşılabilir olduğu ortaya çıkmaktadır.

TARTIŞMA

Bu bölümde mekansal gözlem ve anket sonuçlarının birbirleri ile örtüşüp örtüşmediği değerlendirilmiştir. Gözlem sonuçlarına göre; Tekirdağ kent merkezi, birden fazla işlevin iç içe geçtiği, yaya odaklı gelişen bir kenttir. Kent, tarihi bölge ve çevresinde kurularak, özellikle ilk yerleşim alanı olan Orta Cami, Turgut, Ertuğrul ve Eski Cami Mahallerinin kesişim noktalarından gelişmeye başlamıştır. Kent içinde birçok yönlendirici ve dikkat çekici nirengi bulunmaktadır. Bu nirengiler Tekirdağ’ın geçmişini yansıtacak şekilde düzenlenmiştir. Tekirdağ için önemli insanların (Namık Kemal, Rüstem Paşa ve Hüseyin Pehlivan gibi) heykelleri, kent içinde kentsel belleği canlı tutarken kent kullanıcılarına da referans olmaktadır. Kent içinde birden fazla

işleve ait bölge oluşmuştur. Kent kullanıcılarını yönlendiren bu bölgeler keskin sınırlar ile ayrılmamış ancak birbiri içinde de kaybolmamıştır. Tekirdağ birinci derece ulaşım hatları ticari akslar üzerindedir ve bu akslar yoğunluğa karşılık verebilecek kapasitededir ve genişlikleri düzenlenmiştir. Kent içinde ikinci ve üçüncü derece yol hatları ise düzensiz, kent kullanıcısının ihtiyacına karşılık veremeyen atıl yollar olarak görülmektedir. Tekirdağ kenti içindeki odak noktaları tarihi ve kültürel açıdan önemli alanlarda yer almaktadırlar. Zafer Meydanı ticaret hattı üzerinde bir geçiş alanı olarak nitelendirilirken, Cumhuriyet Meydanı tarihi ve idari bölgenin içinde yaşlı-pasif nüfus için bir merkez, genç nüfus için ise bir geçiş alanıdır. Kirazlı Meydanı kent merkezinin girişinde yoğun bir toplanma-dağılma noktasıdır. Bu meydan aynı zamanda Kiraz heykeli önemli bir sembol ve nirengidir.

Anket sonuçlarına göre; yaşlı-pasif nüfusun %46’sı 30 yılı aşkın süredir Tekirdağ da ikamet etmektedirler. Tekirdağ denildiğinde ilk akla gelen Tekirdağ Kirazı olmuştur. Kiraz kent kullanıcıları için sadece simgesel bir anlam niteliği taşımamakta aynı zamanda kültürlerinin de bir parçası haline gelmiştir. Yaşlı-pasif nüfus Tekirdağ’ın sembolünü, çoğunlukla Namık Kemal sonra Kiraz, aktif- genç nüfus ise çoğunlukla kiraz sonra Namık Kemal, ardından köfte olarak belirtmişlerdir. Kent içinde en çok kullanılan buluşma nokta-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ları ve mekanlar Valilik ve çevresi çıkmıştır. Her iki yaş grubunun da bu alanları kullanması herkese hitap edebilen özellik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Fiziksel gözlemde bu mekan, merkezi bir konumda, yol aksları ile bağlantısı yüksek, birden fazla bölgede kalan odak noktasıdır. Kent merkezi ve yönlendirici ana noktalar sorularının da cevabı en çok, Valilik ve çevresi, Valilik Konağı olarak belirtilmiştir. Tarihi kent merkezinin günümüzde de merkez olarak kalması, kullanıcıların algılarında kalıcı bir etki bıraktığını göstermektedir. Tekirdağ için, kolayca yol bulunabilir bir kenttir cevabını veren kent kullanıcıları, aynı zamanda küçük bir kent olduğunu, plansız ve düzenli olmasa da çok rahat bir şekilde yollarını bulabildiklerini ifade etmişlerdir. Kent nereden başlıyor sorusuna aktif-genç nüfus daha geniş bir bölgeyi kapsayan 100.Yıl Mahallesi ve Değirmenaltı Mahallelerini sınır olarak alırken, yaşlı-pasif nüfus Değirmenaltı Mahallesinden merkeze daha yakın olan Hürriyet Mahallesi olarak sınırlarını belirtmişlerdir.

Tekirdağ iline bağlayıcı etmenlerde ilk sırada iki nüfus aralığı içinde aile cevabı çıkmıştır. Ancak yaşlı-pasif nüfusun ikinci tercih nedeni ise sessiz ve sakin bir yerleşim alanı olması olarak belirtilmiştir. Aktif-genç nüfus içinse ikinci tercih iş imkanıdır. Aktif nüfusun Tekirdağ kenti içindeki fiziksel mekân algısı incelendiğinde yönlendirici ve dikkat çekici

noktaları eksik ve az, Tekirdağ kentini plansız ve düzensiz, kentsel mekânı etkin kullanılmamış olarak nitelendirilmektedir. Yaşlı-pasif nüfusun Tekirdağ kenti içindeki fiziksel mekân algısı incelendiğinde dikkat çekici noktalar olduğu, kentin planlı ve düzenli olduğu, Tekirdağ kentinin okunaklı ve anlaşılabilir olduğu, kentsel alanların ve kamusal alanların etkin kullanıldığı ifade edilmiştir.

Günümüz Tekirdağ'ın kentsel kimliğini iki nüfus grubu da, birinci derece "tarihi kent" olarak belirtmişlerdir. İkinci derece belirtilen kent kimliği ise aktif-genç nüfus için "ticaret kenti", yaşlı-pasif nüfus için ise "kırsal kent" olarak ifade edilmiştir. Kent kullanıcıları, Tekirdağ kentinin daha önceki kentsel kimlik yansımaları "tarım kenti" kimliği ile tanımlamaktadır. Bu, kent kimliğinin tarımsal ve kırsal özelliğinin geri planda kaldığını, tarihi kent niteliğinin ön plana çıktığını göstermektedir. Kent merkezindeki tarihi dokunun önemi ve değeri anlaşılmaktadır. Tüm bu çıkarımlar sonucunda anket ve gözlem verileri karşılaştırıldığında; tarihi ve kültürel değerlere sahip ilk yerleşim alanı olan Valilik ve çevresinin kent kullanıcısı için halen kent merkezi olarak kullanılmaktadır. Kent merkezinde birinci derece yollar dışındaki yollar karışık ve düzensiz olmasına rağmen kent kullanıcısı yollarını rahat bir şekilde bulabilmektedir. Tarihsel süreç içerisinde korunan ve kent merkezinde yer alan anıt eserler, kültürel yapılar, tescilli resmi

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

yapılar, tescilli sivil mimarlık örnekleri kentin karakterini yansıtmakta ve bu yapılar yaşayanlar tarafından yönlendirici noktalar olarak kullanılmaktadır. Kent, kullanıcı algısına göre anlaşılabilir. Tüm bu sonuçlara göre kent kullanıcı algısı ve fiziksel gözlem verileri birbirleri ile örtüşmektedir.

SONUÇ

Bu makale ile, Tekirdağ'ın mekânsal gelişimle değişen kent merkezinde, kullanıcıların kenti zaman içinde nasıl algıladığı, kent kullanıcıları için kentsel bir kimliğin oluşup oluşmadığı, kentsel kimliğin değişimi kent kullanıcıları aracılığı ile sorgulanmış, bu doğrultuda kentsel kimlik öğeleri ile aktif-genç ve yaşlı-pasif nüfusun kent algısı karşılaştırılarak mekânsal gelişimin kentsel kimliğe etkisi üzerine çıkarımlar yapılmıştır.

- Tarihsel açıdan birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Tekirdağ Süleymanpaşa merkez ilçesinde tarihi doku, Ertuğrul, Orta Cami, Eski Cami ve Turgut Mahallelerinde yoğun bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda bu bölge halen kent kullanıcıları tarafından en çok kullanılan ve en çok tercih edilen bölge konumundadır.

- Tekirdağ denildiğinde ilk akla gelen ve sembol olarak gösterilen iki öğe vardır. Bunlardan birincisi kiraz, ikincisi ise Namık Kemal'dir. Kentte bu öğeleri yansıtan nirengiler kent girişinde ve

Tuğlalı Park içinde yer almaktadır. Kullanıcılar için önemli referanslar noktalarıdır.

- Aktif-genç nüfus kent içindeki akışları, nirengileri ve odak noktalarını yaşlı-pasif nüfusa göre daha az okuyabilmektedir. Bu, kent içinde deneyim ve tecrübesi olmayan nüfusun yaşlı-pasif nüfusa göre kent algısı farklılaşmasını göstermektedir.

- Kent merkezi ve çevresindeki mahallelerde ikamet eden kullanıcıların bakış açıları da kent içindeki deneyimlerinde farklılaşma bulunmaktadır. Yaşanmışlık ile birlikte mekânsal aidiyet duygularının da arttığı görülmektedir.

- Yaşlı-pasif nüfus merkez olarak kabul edilen güçlü kentsel kimlik öğelerini barındıran bölgeyi toplanma ve odak noktası olarak kullanılmaktadır. Aktif-genç nüfus ise bu bölgeyi geçiş alanı olarak kullanmaya başlamıştır.

- Kente gelen üniversite, Tekira alışveriş merkezi ve diğer işlevler ile kullanıcı algısı değişmiştir. Kentin sınırları genişlemiş, alt merkezler oluşmaya başlamıştır. Bununla birlikte kent kullanıcıları ilk yerleşim yeri olan tarihi merkezi, yoğun bir şekilde kullanmaya devam etmektedir. Ancak kıyı ve sahil odaklı alanların ve yeni fonksiyon alanlarının aktif-genç nüfus tarafından yaşlı-pasif nüfusa göre daha çok tercih edildiği, bunun da kent içindeki akışları değiştirmeye başladığı görülmüştür.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

- Geçmişte kent kullanıcıları için Tekirdağ kenti, kırsal nitelikli “tarım kenti” kimliği ile, günümüzde ise “tarihi kent” kimliği ile ön plana çıkmaktadır.

Bu çalışma ile ortaya konan bulgular, Tekirdağ Merkez bölgesinin kentsel kimlik öğelerinin anlaşılması ve tarihi kentsel dokunun sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Planlama ve tasarım çalışmalarında, mekansal gelişim ve aktif-genç nüfusun kullanıcı tercihleri ile birlikte tarihi bölgenin öneminin azalabileceği göz ardı edilmemelidir.

KAYNAKÇA

AYYILDIZ, S., ERTÜRK, F., (2017). “Kentsel Kimlik Bileşenleri ile Yerel Kimliğin İzlerini Sürmek: Kapanca Sokak Örneği”, Mimarlık ve Yaşam Dergisi, Cilt: 2, No: 1, ss.65-88

BİLSEL, F.C., BİLSEL, S. G., BİLSEL, A.A., (1999). “Kuramsal Yaklaşımlardan Kentsel Mekan Tasarımına”, 1. Ulusal Kentsel Tasarım Kongresi “Kentsel Tasarım Bir Tasarımlar Bütünü”, M.S.Ü., İstanbul, ss.58-70

BİLSEL, S.G., (2002). “Kent Kültürü-Kültürel Süreklilik-Kimlik Sorunsalı ve Yaşanılabilir Kentsel Mekan Kavramı Üzerine”, Kentleşme ve Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildirileri, Adana, ss.30

GÜNDOĞDU, M., KURU, A., ÖZKÖK, M.K., (2016). “Kırklareli Kent Algısı Üzerine Deneysel Bir Çalışma”, İdeal-kent Kent Araştırmaları Dergisi, Sayı 18 Ocak 2016 Sf: 48-79 İnstitute of Urban Studies-Kent Araştırmaları Enstitüsü ISSN 1307-9905, ss.52

KISA OVALI, P., TACHİR, G., (2015).” Kent Kimliğinin Oluşumunda Doğal Afetlerin Etkisi: Santorini” Uluslararası Hakemli Tasarım Ve Mimarlık Dergisi Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2015 Sayı: 06, ss.15-29

KİPER, T., (2016). “Tekirdağ Kentsel Sit Alanının Korunmasına Peyzaj Mimarlığı Açısından Bir Yaklaşım” Uluslararası Tekirdağ Tarihi Sempozyumu Bildirisi, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ, ss.229-246

KURTAR, S., (2012). “Mekânı Yaşamak: Lefebvre ve Mekânın Diyalektik Oluşumu”, Coğrafya Felsefesi, Tarihin Metodolojisi Paneli; TÜCAUM 18-19 Ekim 2012, ss.35

LYNCH, K., (2010). “Kent İmgesi”, İ. Başaran (Çev.), İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları (Orijinal çalışma basım tarihi: 1960), ss.8-9

MONTGOMERY J., (1998). “Making a City: Urbanity, Vitality and Urban Design”, Journal of Urban Design volume 3,1998-Issue 1, ss.93-116

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

NEWBOLD, P., (1995). “Statistics for Business and Economics”, Prentice-Hall International, New Jersey

OĞURLU, İ., (2014). “Çevre - Kent İmajı - Kent Kimliği - Kent Kültürü Etkileşimlerine Bir Bakış,” İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Dergisi, 13(26):275-293

ÖZDEMİR, E.E., CENGİZOĞLU, P., (2016). “Çağdaş Alışveriş Merkezlerinde Kamusal Mekan Nitelikleri Ve Mersin Forum Avm Örneği” Uluslararası Hakemli Tasarım Ve Mimarlık Dergisi Ocak / Şubat / Mart / Nisan 2016 Sayı: 07, ss.55-72

ÖZKÖK M.K., TOK E., GÜNDOĞDU H.M., DEMİR G., (2017). “Arazi Yüzey Sıcaklığı Farklılaşmalarının Kentsel Gelişim Ve Planlama Süreçleri Açısından Uzaktan Algılama Verileri İle Değerlendirilmesi: Çorlu / Çerkezköy / Ergene / Kapaklı Alt Bölgesi Örneği” Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Dergisi 5 (2) 69-79 e-ISSN: 2146-8141, ss.69

SAGSÖZ, A., AL, S., (2013). “Kent İçinde Bir Yapı, Yapı İçinde Bir Kent”, Sanat Tarihi Dergisi Cilt: XXII, Sayı:2, ss. 91-92

SAYAR, H.M., (2016). “Eski Çağlarda Tekirdağ, Rodošto’dan Süleymanpaşa’ya Tekirdağ”, Uluslararası Tekirdağ Tarihi

Sempozyumu Bildirisi, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ, ss.23-37

TOPÇU, K., (2011). “Kent Kimliği Üzerine Bir Araştırma: Konya Örneği”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 2, ss,1051

ULU, A., KARAKOÇ İ., (2004). “Kentsel Değişimin Kent Kimliğine Etkisi”, Planlama Dergisi, Sayı 3, ss.59-66

ÜNLÜ, S.T., (2017). “Kent Kimliğinin Oluşumunda Kentsel Bellek ve Kentsel Mekan İlişkisi:Mersin Örneği”, Planlama 2017;27(1) Doi:10.14744/planlama.2017.06078, ss.75-93

TEKİRDAĞ İL KÜLTÜR ENVANTERİ (2018). Kültür ve Turizm Bakanlığı, Tekirdağ İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://www.turkiye.gov.tr/turkiye-istatistik-kurumu-baskanligi-tuik> (E.T. 25.08.2018).

<https://tdk.gov.tr> (E.T. 25.08.2018).

YAZAR NOTU: Bu makale, 11-12 Ekim 2018 tarihinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde 2. Uluslararası Mimarlık ve Tasarım Kongresinde sözel olarak sunulan, “Tekirdağ Merkez Kent Kimliğinin Mekâna Yansımaları” başlıklı bildiri çalışmasından üretilmiştir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

EXTENDED ABSTRACT

Aim: The purpose of the article; how users perceive the city, whether an urban identity is formed for urban users, questioning the change of urban identity in the historical process through the city users and revealing urban identity elements for users in active and elderly population ranges in the spatially changing city center of Tekirdağ. The urban identity elements that emerged as a result of spatial evaluations and the perception of the elder and active populations evaluated by questionnaires were compared and inferences were made on the impact of spatial development on urban identity. **Method:** The Research has been considered through information retrieval, documentation retrieval, spatial observation data and survey method; inputs regarding the research area have been assessed through conceptual explanations; in order to understand the spatial reflections of city identity, the deductions have been made with the help of determined observation and survey methods. In order to attain written resources and data pertaining to current conditions associated with the research subject and area, National Dissertation Center, Tekirdag Metropolitan Area Municipality have been utilized. City guide, maps, 1/1000 and 1/5000 scale plans which were used to assess the research area, provided from Tekirdag Metropolitan Area Municipality. Notes and past photos that correspond with historical settlement of the research area, provided from Suleymanpasa Municipality and Tekirdag Metropolitan Area Municipality. Survey and observation forms used during the assessment, have been prepared by using existing forms taken out of previous researches on the subject. Spatial Observation has been utilized in order to validate the research by means of physical analysis, to perceive the area of study and bring on the elements of city identity thus making deductions. In this context, in convergence points and nodes such as Tekirdag Suleymanpasa Central District Zafer Square, Cumhuriyet Square, Rustem Pasa Bedesten Square and at Kirazlı Crossroads that carry the heaviest circulation, observations with determined criteria have been carried out and deductions on city identity elements have been made. Survey method has been utilized in order to analyse human-space interactions and city perception of local users as being the most important element of city identity. Surveys conducted by using sampling distribution of the sample proportion formula (Newbold, 1995) The number of people to be surveyed found as "100". In preparation of survey questions as in Appendix 1, headings have been created. Through these headings, the aims were to make a city user better understand questions, be better guided, and to attain more confident results in making deductions regarding city identity. These headings are respectively; "city user information", "city user address", "city user city knowledge", "city user experiences

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yılı: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

and preferences”, “city user perception of physical space”, “city user perception of space throughout historical periods”. **Findings:** Suleymanpasa, Central District of the City of Tekirdag selected as the area of study. The reasons for selecting Suleymanpasa as the area of study; its’ being central district of the city of Tekirdag, its’ importance in terms of Tekirdag city identity, its’ having hosted different settlements throughout historical periods, its’ possession of many historical landmarks and civil architecture examples. As far as the location and characteristics of the city are concerned, this central district selected for the research of city identity in Tekirdag is highly important. The research area boundaries have been determined by means of superposing both Tekirdag Cultural Heritages Map and City of Tekirdag Conservation Areas Map. These districts are; Suleymanpasa District Ertugrul, Orta Cami, Eski Cami and Turgut. In these districts, landmarks built on different historical periods, civil architecture examples and district fabrics. When 1/5000 scale City Conservation Master Plan (2009) that covers these aforementioned districts reviewed, it can be noticed that these districts features authentic street patterns combined with many civil architecture buildings thus must be treated with special solutions and considered as “Special Designation Project Districts”. As observation and survey findings within boundaries of the research area compared, the first historical and cultural settlement around the governor and its’ near vicinity, has been still used as the city center to city users. City users, especially senior people said that only Cumhuriyet Square located around the governor and its’ vicinity among other focus points is used most of the time. This area, being the closest focus point within the city, is one of the most prominent values of the city’s identity. It includes Namik Kemal statue, open green spaces, sitting spaces and continuously interacts with city users. Central District constitutes an organic pattern. Apart from primary roads, although secondary roads are disorderly, city users said that they haven’t hard time to find their way. City that was developed in an organic pattern, is planned, orderly and understandable to older people, but unplanned and incomprehensible to active population. In physical examination secondary and tertiary roads are found as incomprehensible and unplanned. So given these results, older people because they have lived long and throughout different historical periods, can read the city well enough in relation with their experiences and preferences. City users have identified the city of Tekirdag primarily with its’ historical image. As it can be seen inside the city, historical places spreaded the city center and city continued to develop on this basis. Landmarks, cultural buildings, protected public buildings, protected civil architecture examples located in the city center which have been protected throughout historical periods, reflect the city’s identity. In this regard, the results of physical observation appears to correspond with the city users’ perception.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Results And Conclusion: This paper argues how users of the city perceive the city, whether a city identity has formed for users of the city, spatial impacts of city image elements and how city identity has changed over time in the case of central district of the city of Tekirdag which has been developed via spatial, social and cultural transformation throughout historical periods.

Conclusively;

- The historical fabric in Suleymanpasa, Central District of the City of Tekirdag which has witnessed many civilizations throughout historical periods; can be seen heavily in Ertugrul, Orta Cami, Eski Cami and Turgutlu districts. Furthermore, this district is the most attended and preferred district as defined by city users.
- It's been found that there are two primary elements that comes to mind when Tekirdag is called out; the first one is "cherry", and the second one is "Namik Kemal".
- It's been found that the city is less readable to active population, circulations in the city, nodes and focus points are less readable to active population than they are to elderly people. It's also noted that the city perception of active population is not holistic and insufficient due to their lack of experience in the city.
- It's been found that the viewpoints of active and elderly population in experiencing the city center has been different, and sense of belongingness in each case differed in relation to life experience within the city.
- It's been found that the perception of users of the city has been altered by the functions such as university, shopping mall etc., city limit and city center have expanded, yet active and senior population has continued to use the center of the first historical settlement as the city center.
- It's been found that senior people and long time users maintained the governor and nearby vicinity as the city center whereas seaside and nearby vicinity has been considered the same by active population which in return impact preferences of people in the city center.
- It's been observed that senior people used the area that includes strong city identity elements and regarded as the city center for gathering whereas active population used the area as a transition zone and their viewpoints have proven different.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Ocak / Şubat / Mart / Nisan Yıl: 2020 Sayı: 19 Kış İlkbahar Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

January / February / March / April Year: 2020 Issue: 19 Winter Spring Semester

ID:452 K:499

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

- In the past, the city of Tekirdağ stands out with the identity of Tekirdağ “agricultural city”, and today with the identity of “historical city” Tekirdağ for all city users.
- It’s been brought to the fore that “the historical zone” in Tekirdag City Center is dominant and comprehensible in line with the perception of all city users.

The findings revealed by this study are guiding in the future planning and design studies in terms of understanding and sustainability of urban identity elements of Tekirdağ city center.